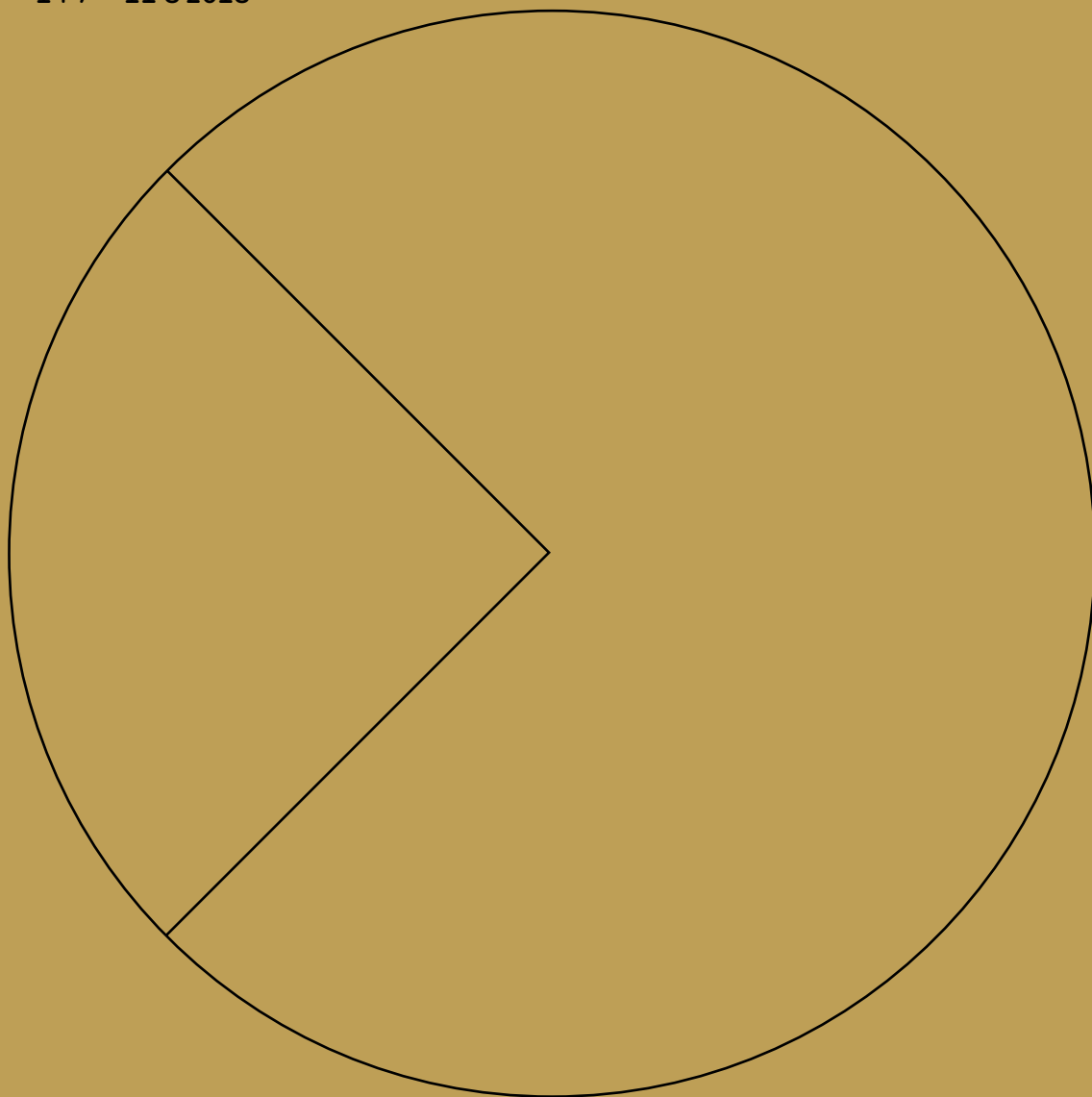

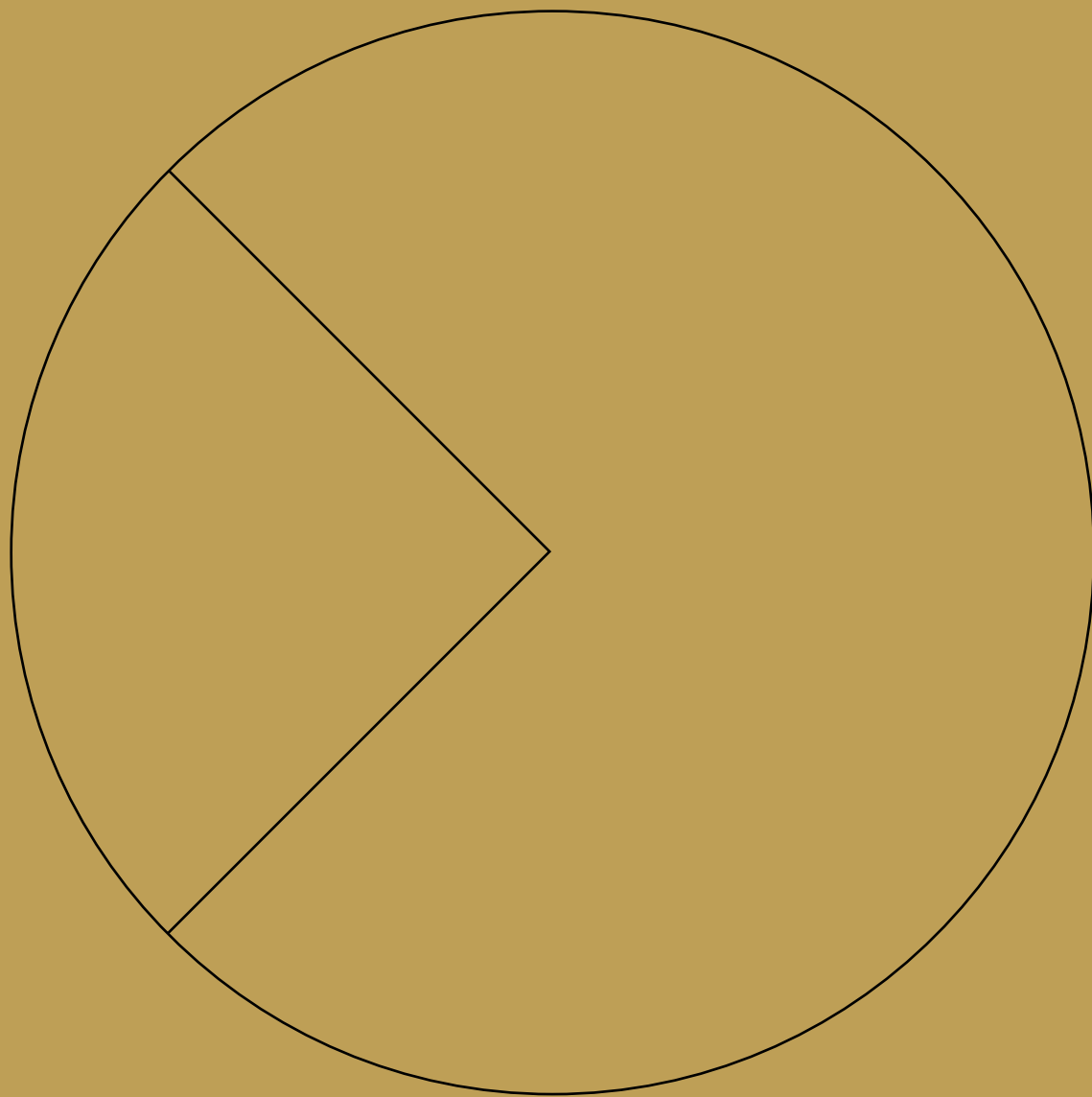
Čtvrtstoletí
25. mikulovské výtvarné
symposium "dílna" 2018

Quarter of a Century
25th Mikulov art
symposium "dílna" 2018

14 7 – 11 8 2018

Město Mikulov & KANT

Účastníci "dílny" v letech 1994–2018

The participants of the "dílna" in 1994–2018

Peter Angermann	Matyáš Chochola	Aleš Najbrt	Michal Šmeral
Mathias Antlfinger	* Petr Jareš	Klára Nejezchlebová	Vladimír Špaček
Mikoláš Axmann	Eva Jiříčka	Jakub Nepraš	Jakub Špaňhel
* Nikos Armutidis	Irena Jůzová	Jaromíra Němcová	Karel Štědrý
Václav Bláha	Michal Kalhous	* Petr Nikl	Jindřich Štreit
David Böhm	Kristýna Kašparová	Vít Novotný	Laco Teren
Jan Bačkovský	Michaela Klimanová-	Libor Novotný	* Oldřich Tichý
Anna Balážová	-Trizuljaková	Pavel Opočenský	* Margita Titlová
Alena Beldová	Vladimíra	Petra Pavlicová	Ylovsky
Karl-Hainz	Klumparová	Jiří Píkous	Eva Turnová
Bethmann	Richard Kočí	Tereza Pírščová-	Woody Vasulka
Erika Bornová	Ondřej Kohout	-Brichtová	Tereza Velíková
Machiël Botman	Igor Korpaczewski	Petr Písařík	Aleš Veselý
Veronika Bromová	Inge Kosková	Jan Pištěk	* Petr Veselý
Milan Cais	Alena Kotzmannová	Viktor Pivovarov	* Kateřina
* Tomáš Císařovský	Eva Koťátková	Otto Placht	Vincourová
Martin Čada	Jiří Kovanda	Tomáš Plachký	Eva Vones
Ondřej Čech	Vojtěch Kovářik	Aldin Popaja	Jiří Votruba
Rostislav Čuřík	František	Tomáš Prokop	Michaela Vrbková
* Jiří David	Kowolowski	Viktorie Prokopová	František Zelinka
* Stanislav Diviš	Radek Král	* Jiří Ptáček	* Petr Zubek
Tea Dohnalová	Vendula Pucharová	Veronika Richterová	Peter Župník
* Milena Dopitová	Kramářová	* Martina	
* Martin Dostál	* Antonín Kratochvíl	Riedlbauchová	
Jana Doubková	Milan Kunc	Ulric Roldanus	* označuje
* Eva Eisler	Tomáš Lahoda	* Jaroslav Róna	kurátory jednot-
Luděk Filipický	Otis Laubert	Tomáš Ruller	livých ročníků
Jiří Franta	Zdeněk Lhotský	Kamila Rýparová	* marks the
Vladimír Franz	* Libor Lípa	Vladimír Salnikov	curators of the
Monika Fryčová	* Ivana Lomová	František Skála jr.	respective
Michal Gabriel	Barbora Lungová	Vladimír Skrepl	symposiums
Martin Gerboc	Petr Lysáček	Roman Sliwka	
Zdeněk Halla	Christian Macketanz	Daniela Snepková	
David Hanvald	Martin Mainer	* Jiří Sobotka	
Zbyněk Havlín	Werner Mally	Tono Stano	
Duncan Higgins	Břetislav Malý	Jan Stolín	
Katarína Hládeková	Tomáš Medek	Václav Stratil	
František Hodonský	Johana Merta	Antonín Střížek	
Vladimír Houdek	Vladimír Merta	* Čestmír Suška	
Milan Houser	* Stefan Mílkov	Corine Stübi	
Dalibor Chatrný	Svätopluk Mikyta	Evžen Šimera	
Jeff Chiplis	David Možný	Jaromír Šimkůj	

txt pict

		úvod / introduction
7		Rostislav Košťal
8		Noemi Smolik
10		Libor Lípa
		účastníci / members
17	46	Eva Turnová, host / guest
20	48	Duncan Higgins
23	63	Pavel Opočenský
25	70	Libor Lípa, kurátor / curator
28	73	Werner Mally
30	78	Jakub Špaňhel
	80	Tereza Brichtová, host / guest
33	86	Martin Gerboc
36	88	Tono Stano
38	92	Tea Dohnalová, student
41		Noemi Smolik
	96	práce, akce, expozice / work, events, installation
121		kdo je kdo / who is who
	126	minivýstavy / exhibitions
	129	ostatní díla / other works
140		resumé / summary

dílna
MIKULOV
ART SYMPOSIUM

25. mikulovské výtvarné
symposium "dílna" 2018

25th Mikulov art
symposium "dílna" 2018

14 7 – 11 8 2018

Quarter of a Century

čtvrt století

Libor Lída (kurátor)
Noemi Smolík, Eva Turnová (texty)

Město Mikulov & KANT

Texts: Noemí Smolík, Eva Turnová
Photos: Oto Palán, Daniel Kamenár, Petr Šesták, Tea Dohnalová
Translation: Jan Richter, TA-Service, Eva Turnová
© Město Mikulov, 2018

Město Mikulov
ISBN 978-80-906856-0-4

Nakladatelství KANT – Karel Kerlický
ISBN 978-80-7437-268-1

„Cílem umění je dělat člověka šťastným.“
Michelangelo

V duchu zmíněného citátu se nesly všechny uplynulé ročníky mikulovského výtvarného sympozia. Ročník 2018 nebyl výjimkou, ale zároveň se svým způsobem odlišoval od ostatních. Byl to totiž ročník s neuvěřitelnou číslicí 25. Pětadvacet let přijíždí do našeho města, troufám si říci města umění, básníci pera, dláta, štětce, fotografie a jiných uměleckých technik, aby zde zanechali svou stopu. Stopu, která se nesmazatelně vrývá do historie našeho jedinečného města. Stopu, na kterou jsme my, mikulovští občané, náležitě hrdi. Za 25 let vzniklo v Mikulově dílo, jež nemá v novodobé historii obdoby. S úctou a respektem k zakladatelům tohoto jedinečného projektu i umělcům, kteří nám zde svá díla zanechali, vidíme před sebou i závazek do budoucích let. Závazek v pokračování projektu, jenž je co do délky nepřetržitého trvání a umělecké hodnoty jedinečným, neřku-li jediným obdobným projektem v našich zeměpisných šířkách.

Letošní jubilejní ročník ukázal, že projekt mikulovského výtvarného sympozia ještě nevyhořel. Naopak, umělecký náboj i zájem o tvorbu v inspirujícím prostředí prosluněného, Bohem políbeného vinařského regionu roste a je nadějným příslibem do let příštích.

“The aim of art is to make man happy.”
Michelangelo

Every year of the Mikulov Art Symposium to date has been held in the spirit of the above quotation. The 2018 Symposium was no exception, though it did differ from the others in one way – it was the Symposium bearing the incredible number 25. Poets of the pen, the chisel, the brush, the camera and other artistic techniques have been coming to our town, a town I have no hesitation in calling a town of art, for twenty-five years to leave their mark here – a mark that is indelibly inscribed in the history of our unique town, a mark of which we, the people of Mikulov, are duly proud. Work that is unparalleled in modern history has been created in Mikulov over the course of 25 years. With honour and respect to the founders of this unique project and the artists who have left their works here for us, we also see before us an obligation for the years to come – an obligation to continue this project which is unique in terms of both the length of its uninterrupted existence and its artistic value, not to say the only project of its kind in our geographical latitudes.

This year's jubilee event has shown that the Mikulov Art Symposium project has plenty of life left in it. The artistic energy and interest in art in the inspirational environment of our sun-kissed God-blessed winegrowing region continue to grow and promise great hope for the years to come.

Joseph Beuys, německý umělec, který v minulém století zásadně změnil chápání umění, mluvil o sociální plastice. Pod pojmem „sociální plastika“ rozuměl tento umělec společenství lidí, jež spojuje intenzita zážitků a zkušeností vyvolaných uměleckým dílem, které ale nechápal jenom jako objekt, ale i jako čin anebo hovor.

O vytvoření společenství šlo také umělcům a umělkyním, kteří se sešli v Mikulově. Anglický umělec Duncan Higgins spojil ve staré knize nalezené fotografie vztahující se k české historii a kultuře s abstraktní malbou, a vyzývá tak diváka inspirovaného těmito motivy se ponořit do vlastních asociací. Německý umělec s českým původem Werner Mally nechal postavit u vchodu do zámeckého parku instalaci podobnou baldachýnu, jehož střeška je perforovaná čísly roků, které se vztahují k pronásledování Židů za doby nacismu. Podle toho, jak svítí slunce, vrhá tato perforovaná střeška stín a ze stínu vystupují tato historická data.

Baldachýn byl zároveň i místem, kde se konaly koncerty a čtení, tedy místem společenství.

Slovenský malíř Martin Gerboc se nechává inspirovat kabaretem 20. let minulého století. Jeho obrazy jsou drsné, ale nepostrádají humor, se kterým se on vypořádává s lidskou chamtivostí, závistí a zlobou. Spíše poeticky působí obrazy českého malíře Jakuba Špaňhela. Jeho námětem jsou barokní kostely, které se v Mikulově nacházejí v hojném počtu. Terka Brichtová se nemohla zúčastnit sympozia, ale dala k dispozici kresby pohybující se mezi abstrakcí a reálným obrazem, které dávají divákovi prostor k vlastní interpretaci. Spisovatelka a muzikantka Eva Turnová, která v krátkých textech dovede velice rychle dojít někdy až k překvapivé pointě, si během malířského procesu nechává čas. Znovu a znovu přemalovává portrétovaného, jehož podoba se stále mění. Na výstavu přispěla temným portrétem Duncana Higginse.

The German artist Joseph Beuys who in the past century fundamentally changed the way we understand art, introduced the term “social sculpture”. He understood this concept as a community of people interconnected through the intensity of their experiencing of a work of art which for him was not only an object but also an action of a conversation.

Creating a community was also the goal of the artists who came to Mikulov. The English author Duncan Higgins linked photographs found in an old book related to Czech history and culture with abstract painting, challenging the viewers, inspired by these motifs, to submerge themselves into their own associations. The German artist with a Czech background Werner Mally had an installation erected at the entrance to the chateau park resembling a baldachin with a roof perforated with the numbers of years referring to the persecution of Jews during the Nazi era. Depending on how the sun shines, the perforated roof throws a shadow from which these historic dates emerge. At the same time, the baldachin served as the site for concerts and public readings, as a community place.

Slovak painter Martin Gerboc gets his inspiration from the cabaret of the 1920s. His paintings are rough but not without humour which helps the author deal with human greed, envy and anger. The paintings by Czech painter Jakub Špaňhel appear more poetic, depicting Baroque churches. Terka Brichtová was unable to attend the symposium but provided drawings ranging from abstraction and real image which give the viewers room for their own interpretations. The writer and musician Eva Turnová, whose short texts can sometimes reach a surprising point very fast, allows for time in her painting process. She keeps repainting the portrayed person whose appearance keeps changing. She contributed a dark portrait of Duncan Higgins to the

A Libor Lída vytvořil velké obrazy plné barevných puntíků, které svojí intenzitou a zdánlivým pohybem – jako by tancovaly před okem diváka – umožňují psychedelický zážitek, a to bez pomoci drog.

Sochař Pavel Opočenský vytvořil v zámeckém parku, na místě, kde se již několik lidí rozloučilo se svým životem, jakýsi pomník skládající se ze dvou kývajících se kamenů, na které je možno se usadit a meditovat o pomíjivosti života i času. Studentka sochařství Tea Dohnalová vytvořila prostor, skládající se z masivních, ručně vyrobených a skleněnými střípky obložených balvanů, připomínající prastaré kultovní místo. Fotograf Tono Stano překvapil. Z objektů nalezených v zemi, které hledal v historické krajině okolo Mikulova pomocí detektoru, vytvořil instalaci, která prezentovala nalezené objekty jako vzácné relikvie, a doplnil ji klečící pannou oblečenou do kabátu z doby Wolfganga Amadea Mozarta, na kterém byly přišity knoflíky, které v zemi našel.

Takto se těmto účastníkům jubilejního 25. ročníku mikulovského sympozia, pozvaných umělcem Liborem Lípou, podařilo během jejich čtyřtýdenního pobytu v Mikulově vytvořit nezvyklé společenství, jehož intenzitu transformovali do svých děl, ať už to byly obrazy, sochy, objekty, anebo instalace. Tato díla, ačkoli velice rozdílná, mají jedno společné: nabízejí divákovi možnost se podílet na zkušenostech, které za těmito díly stojí, dále prožít intenzitu, která je iniciovala, a rozšířit tak společenství lidí, které Beuys nazýval sociální plastikou. Neboť on věřil, že je dáno každému stát se členem tohoto společenství.

exhibition. Libor Lída, meanwhile, created large paintings full of colourful dots whose intensity and apparent motion – as if they were dancing in front of the beholder's eye – produce a psychedelic experience without the help of illegal drugs.

The sculptor Pavel Opočenský chose to place his statue at a spot in the chateau park where several people had parted with their lives. He created a memorial of sorts consisting of two swaying stones where one can sit down and ponder the passing of life and time. Sculpture student Tea Dohnalová created space consisting of massive, hand-made boulders covered with broken glass which evokes an ancient place of worship. The photographer Tono Stano surprised everyone. Using objects he unearthed in the historic landscape around Mikulov with the help of a metal detector, he made an installation which presented the discovered objects as precious relics, adding a kneeling dummy dressed in a coat from the times of Wolfgang Amadeus Mozart with buttons he found in the ground.

This how the artists participating in the 25th edition of the Mikulov Art Symposium, invited by Libor Lída, managed to form an unusual community during their four-week stay in Mikulov whose intensity they transformed into their work including paintings, sculptures, objects or installations. These artifacts, however different they might be, have one thing in common: they offer the viewer an opportunity to partake in the experience behind them, to live through the intensity that initiated them and thus enlarge the community of people that Beyus would call a social sculpture. For he believed that anybody has the chance to become a member of this community.

O dobré věci mají lidé zájem. Není tomu jinak ani v případě mikulovského sympozia. Byl to pro nás vždy jakýsi pomyslný stůl, který podpírají tři nohy:

Dílna – každoroční letní setkání a tvorba umělců (čtyři týdny).

Sbírka – kontinuální přírůstky do sbírky současného umění v majetku města Mikulova.

Místo – čtvrtstoletí zviditelňování místa a samotného města.

Na tomto stole leží pro příchozí vždy mnoho různých doprovodných akcí: slavnostní zahájení s prezentací umělců, hudba, divadla, veřejná čtení, dětská dílna, otevřené ateliéry, slavnostní ukončení dílny a vernisáž výstavy, křest ročníkového katalogu apod. To vše dohromady je pro nás symposium. Zájem mají lidé z celé České republiky a postupně i ze zahraničí, jak z řad umělců a odborníků, tak běžných návštěvníků. Letošní ročník byl toho příkladem. Symposium jako celek čelilo a čelí také mnoha nástrahám, jako každá vzácná věc a značka. Už v počátku (1995) nastal na radnici boj o samotné pokračování sympozia, a to hned po ukončení prvního ročníku. Myslím, že teprve toto vítězství o pokračování započalo tradici každoročních "dílů". Obrovskou diskusi vyvolala v řadách organizátorů, a zejména umělců a teoretiků navržená změna ve statutu sympozia (přelom 10. a 11. ročníku). Návrh zněl: Kurátorem jednotlivých ročníků se může stát i teoretik a samotná řada přizvaných umělců bude doplněna o dva umělce z výběru nově složené odborné rady. Myslím, že další vývoj po prosazené změně ukázal, že i přes tyto až dodnes leckde nepřekonané rozpory nebylo jiné cesty. Ve svém důsledku tyto změny pomohly samotným oponentům. Myslím také, že kvalitě napomůže i změna (20. ročník) ve volbě kurátora samotným poradním sborem "dílny", na základě předložených konceptů.

People are interested in good things. This is also the case for the Mikulov Mikulov Art Symposium. It has always been for us a sort of an imaginary table supported by three legs.

Workshop – the annual meeting and work of artists (four weeks).

Collection – continuous contributions to the Contemporary Art Collection of the Town of Mikulov.

Site – a quarter of a century of putting the site and the town on the map.

This table always offers to those who come a number of various accompanying events: the official opening with the presentations of artists, music, theatre shows, public readings, children's workshop, open studios, the official closing of the symposium and the launch of the exhibition, the launch of the event's catalogue and others. All this together is the symposium for us. People from the entire Czech Republic and increasingly from abroad are interested, whether they are artists and experts or regular visitors. This year was a good example. The symposium as a whole has faced many challenges, just like any precious thing and brand. In the beginning (1995), a struggle erupted at the Town Hall over the continuation of the Symposium right after its first edition was over. I believe this victory laid the ground for the tradition of the annual "dílna". A huge debate among the organizers and particularly artists was sparked by a proposed change to the Symposium's statutes (between the 10th and 11th editions). The proposal said: "A theoretician may also serve as the curator of the individual symposiums, and the invited artists will be complemented by two artists chosen by the newly-formed "Expert Council". I think further developments after this change showed that despite these, at times unsurpassed differences, there was

Naše tvrdé moravské hlavy samozřejmě přinesly mnoho chyb a nedorozumění, ale i vítězství a příkladný pokrok. Spíše však k filozofickému zamyšlení je tu na závěr tohoto odstavce fakt, zdali vydrží tato strukturovaná forma organizace symposií obecně – kdy jedna skupina obětuje svůj čas, nesmírnou fyzickou a psychickou námahu (dva až tři měsíce v roce), druhá si zvyšuje prestiž a ego, třetí majetek a slávu.

FENOMÉN DÍLNA

Symposium jako instituce, celek, vyrostlo z úplného prázdna, z nezištného občanského snažení. Prostě jsme se dohodli, že se pokusíme navázat na jakousi pomyslnou stopu týkající se obecně kultury a umění, která zde bezesporu z historické paměti očividně byla a je na tak malé městečko opravdu veliká. Vše rostlo úplně zespoda, bez jakýchkoliv rad a zkušeností odjinud. Je tedy obdivuhodné, jakých kvalit tato akce postupně nabyla jak po stránce organizační, produkční, tak zejména umělecké. To se týká kvality samotného pobytu a zázemí umělců v rámci "dílny" a především kvalit přímo zde vytvořených i předaných výtvarných prací (malba, fotografie, sochy, objekty, kresby, video...). Tato vysoká úroveň není na akcích podobného typu samozřejmostí. Umělec bývá často na místě samém značně omezen jak tématem, materiálem, tak prostorem a časem. Mikulovská "dílna" si kladla zejména v těchto zmíněných věcech za cíl co nejméně omezovat a měnit umělcům jejich zažitá postupy, jak ve formě, tak v obsahu jejich práce. Za 25 let prošlo "dílnou" téměř 160 umělců, včetně kurátorů a teoretiků, mnozí z nich opakovaně.

SBÍRKA A ČAS

Tato základní pravidla: zajímavé místo a dobré zázemí k práci a neomezovat ani formu, ani myšlení umělce, přinesla velmi kvalitní ovoce do sbírky umění města Mikulova, která z pravidelných přírůstků postupně vyrostla ve významný souhrn současného umění v naší zemi.

no other way. In their consequences, these changes helped their very opponents. I also believe that quality will be also improved by a change (20th edition) to the selection of the curator by the Advisory Board itself on the basis of presented concepts. Our hard Moravian heads of course brought many mistakes and misunderstandings but also victories and exemplary progress. At the end of this paragraph, a philosophical reflection might be addressed to the fact whether thusly structured form of symposium organization in general can last. When one group sacrifices their time, enormous physical and psychological efforts (2–3 months a year) while another boosts their prestige and ego and yet another their property and fame.

THE DÍLNA PHENOMENON

The Symposium as an institution – entirety – grown from a complete void, from a selfless civic effort. We just agreed to try and follow up on an imaginary trace generally related to culture and art which has doubtlessly been preserved in local historic memory and which is very big for such a small town. Everything grew from beneath, without any advice and experience from elsewhere. It is therefore remarkable to see what quality the event has gradually achieved in its organization, production as well as artistic merit. This is true for the quality of the actual stay and facilities for the artists during the symposium but mainly for the quality of the works that are created and submitted here (painting, photography, sculptures, objects, drawings, video...) Such high level does not come as a matter of course at similar events. The artist at the site itself is often limited by topic, material as well as by space and time. The Mikulov "dílna" strove in these issues in particular to limit and change the artists routine procedures as little as possible, whether in the form or in the content of their work. In 25 years, nearly 160 artists have taken part in "dílna" including curators and theoreticians, many of them repeatedly.

Sbírka k dnešnímu dni obsahuje téměř 500 položek. Tato sklizeň je velmi pestrá a obsažná, jak z hlediska médií, tak obsahu. Naše sbírka neměla nikdy danou sběratelskou orientaci na určitý výtvarný směr či období, neb vycházela z výběru a hledání zajímavých umělců v jednotlivých letech, napříč věkovými kategoriemi, žánry a styly. Proto také bude do budoucna stále čelit pochvalným i kritickým argumentům, avšak její pestrost bude skýtat nesčetné množství výstavních kombinací, zaujme širší veřejnost jak laickou, tak odbornou. Je třeba vyzvednout i její duchovní rozměr. Sbírka vznikala z radosti, z nadšení, ze svobody, z nadechnutí, z lásky k místu a z nesčetného množství nových krátkých i dlouhodobých přátelství či jiných vazeb jak osobních, tak pracovních. Sbírka potřebuje a zaslouží si (a to už nutně) svůj kvalitní depozitář, knihu a odborníka vůdce. Ostatní už ponechme dějinám. Nová stopa byla určitě vytvořena a že vstoupí do dějin, tím si budme jisti. Již chystaná přestavba i přístavba tzv. „Hasičky“ na galerii a knihovnu pod praporem dlouhodobého starosty (R. Košťal) ukazuje na další stopy do budoucna. My máme umění a nemáme galerii, jinde mají galerie a nemají umění.

MÍSTO A LIDÉ

Nelze zapomenout na porevoluční rok 1993, kdy jsme spolu s ředitelkou Regionálního muzea v Mikulově Dobromilou Brichtovou a předsedou Unie výtvarných umělců ČR Oskarem Brůžou sepsovali jakýsi první statut, na jehož základě byla zastupitelstvem města schválena dotace na první pozvání umělců vůbec. Chtěli jsme ve spolupráci s Regionálním muzeem sídlícím v mikulovském zámku společně navázat na již zmíněnou pomyslnou historickou stopu, ale hlavně k nám zvát zajímavé lidi, začít se otevírat a vyvětrávat padesátiletou zatuchlost. Bylo to snad jen subjektivní přání a sen, ale ten průvan, který to dostalo okamžitě od prvních dní zahájení sympozia, jsme si opravdu nepředstavovali. Po dvaceti pěti letech můžeme naprosto otevřeně

COLLECTION AND TIME

These basic rules: an interesting site and good working conditions, not limiting the form or the thinking of the artist, has born very good fruit to the Contemporary Art Collection of the Town of Mikulov which has gradually grown into a significant set of contemporary art in our country. The collation to this day contains almost 500 items. This harvest is very varied and rich, both from the point of view of the media and the content. Our "Collection" has never had a set collector's focus on a particular artistic style or period for it was based on the selection and search for interesting artists in the individual years across age categories, genres and styles. That's why it will in the future face complimentary and critical arguments but its variety will allow for countless exhibition combinations, will engage the wide public, both laypeople and experts. It is necessary to emphasize its spiritual dimension as well. The collection was created out of joy, enthusiasm, freedom, breathing-in, love for the place and of countless new, short and long friendships or other relations, personal and professional. The collection needs and deserves (and urgently so) its quality depository, a book and an expert – leader. Let's leave the rest to history. A new trace has certainly been created and let's be sure it will make history. The renovation and remodeling of the town's old fire station that is being considered to serve as a gallery and library under the flag of the long-standing Mayor (R. Košťal) points to new forces to the future. We have the art and but no gallery, elsewhere they have galleries but not art.

SITE AND PEOPLE

It is impossible to forget the post-revolutionary year 1993 when I along with the director of RMM (D. Brichtová) a the chairman of UVU (O. Brůža) put together the first statutes on the basis of which the town council approved a subsidy for the first invitations of artists. Together with

řící, že toto symposium ovlivnilo v tomto městečku takřka každou činnost (řemesla, restaurace, hotely, vinařství, radnici, faru, gymnázium, architekturu, rodinné životy, nasměrování dětí ke studiím, naše uvažování o sobě a světě).

ČTVRTSTOLETÍ "DÍLNY"

A co dodat k 25. ročníku, jehož jsem byl nejen garantem (jako všech předchozích ročníků), ale tentokrát i kurátorem? Snad jen to, že podtrhl celkovou vysokou kvalitu sympozia jako celku. Jména, která se letos objevila jak v přímé účasti, tak na doprovodných výstavách, a především samotná úroveň práce (obsažená v této publikaci) toto vše potvrzují. Ale co chci říci jako kurátor, garant, ale i jako Libor Lípa hlavně – že mně osobně nikdy nešlo o hromadění umění a sepisování slavných jmen pod sebe, ale o jednoduchou věc, a tou bylo vždy samotné poznávání se lidí, a to nejen z uměleckého, leckdy velmi uzavřeného kruhu. To, že to byla v minulosti někdy i hořká poznání, není divem, i toto bylo důležité. Všechny odborné i osobní názory najdete uvnitř této publikace. Letošní ročník lze s naprostou otevřeností nazvat „lidský“. Za to letošním organizátorům, umělcům a všem více či méně zúčastněným moc děkuji. Na pětadvacetiletou velmi náročnou duševní i fyzickou práci to byla pro mě osobně velmi hojivá náplast, a jak říká skvělá nynější hlavní produkční sympozia Marcela Šimánková i hojivé pomazání.

KONEC A ZAČÁTEK

Na konci svého oficiálního působení na poli odborném, praktickém i politickém v rámci sympozia (za 26 let) bych poradnímu sboru MVS "dílna" a všem těm, kdo převezmou zodpovědnost za kvalitu a pověst této značky, rád popřál silné nervy, nadšení a paměť. Ale konečně, a to velmi rád, bych závěrem poděkoval – až oscarově – své širší rodině, bývalé ženě Haně, dceři Barboře, kamarádům, přátelům a kolegům i současné přítelkyni Zuzaně. Těch všech se

the Regional Museum, located at the chateau, we wanted to follow up on the aforementioned imaginary historic trace but above all to invite interesting people to our town, to start to open up and to replace the 50-year-old musty smell with fresh air. These might have only been subjective wishes and dreams but we never imagined what draft it would catch from the very first days after the start of the symposium! After twenty-five years, we can absolutely openly say that the symposium has affected – touched upon every activity in this little town (crafts, restaurants, hotels, wineries, town hall, parish, high school, architecture, family lives, directing children to studies, our thinking about ourselves and the world...)

QUARTER OF A CENTURY DÍLNA

What is there to say about the 25th symposium for which I was not only the guarantor (as was the case with all the previous years) but also the curator? Maybe just that it confirmed the overall high quality of the symposium. The names that appeared as participants, in accompanying exhibitions and the level of their work (contained in this publication) confirm all this. But what I want to say as the guarantor, curator and mainly as Libor Lípa – that I was never interested in hoarding art and listing famous names, but rather in a simple thing, which has always been meeting people not just from the artistic, often very closed circle. The fact this has sometimes in the past been bitter, is now wonder, this too was important. You will find all expert and personal opinions inside this publication. With absolute openness, we can call this year's symposium "human". For that I thank this year's organizers, artists and all those who more or less participated. For me personally, it was a healing bandage for the 25-year very demanding mental and physical work and the the great contemporary producer of the Symposium (M. Šimánková) says, it was also a healing ointment.

zajisté osobně v dobrém i špatném dotklo mé působení na tomto postu. Dále pak těm všem ostatním organizátorům i umělcům vypsáním na dalších stranách. Také těm bývalým, zde již nevypsáním sponzorům a podporovatelům, příznivcům, bez kterých by nebyly jednotlivé ročníky pokaždé tak jiné, lidské a umělecky zajímavé. Zejména ale velká poklona třem dámám a třem mužům, bez kterých by jako celek naše sympozium určitě nebylo (D. Brichtová, M. Effenbergerová, J. Kapičáková Havlíková, N. Armutidis, R. Košťial, T. Zejda). Tito všichni zmiňovaní povětšinou opakovaně a nezištně pomáhali ve všech směrech, krok po kroku vytvářet Mikulovské výtvarné sympozium "dílna" a stopy v dějinách.

Mějte pěkný život.

END AND BEGINNING

At the end of my official expert, practical and political role within the Symposium (after 26 years), I would like to make a wish for the MAS Advisory Board and all those who will assume responsibility for the quality and reputation of the brand. I'd like to wish them firm nerves, enthusiasm and memory. But finally, and very gladly, I would like to thank, in the Academy Awards style, to my wider family, my ex-wife Hana, daughter Barbora, my friends and colleagues and my current girlfriend Zuzana. All these people were for better or for worse surely affected by my activities in this position. Then also to all those other organizers and artists listed on the following pages. Also to the former ones, unlisted sponsors, supporters and sympathizers without whom the symposiums would not have been so different, human and artistically interesting each time. But above all, a big bow to three ladies and three gentlemen without whom there would be no symposium of ours (D. Brichtová, M. Effenbergerová, J. Havlíková, N. Armutidis, R. Košťial, T. Zejda). All these have mostly repeatedly and selflessly helped in all ways possible and step by step create Mikulov Art Symposium a Traces in history.

Have a nice life.

Eva Turnová
Čištění starých věcí

Následující rozhovor se odehrál v říjnu 2018 mezi Evou Turnovou a Duncanem Higginsem, dva měsíce po skončení mikulovského symposia. Eva se na sympoziu vyskytovala v mnoha rolích: jako spisovatelka, tlumočnice, malířka, performerka, organizátorka plavání v nedalekém lomu a jako kamarádka. Jejím úkolem bylo starat se o propojení mezi umělci a přispět do mikulovského vínků i svými projekty. Proto ani její pohled na mikulovské dění nechybí.

Duncan Higgins: Ovlivnil tvůj čas strávený na mikulovském sympoziu nějak to, čemu se věnuješ, nebo tvoje pracovní plány do budoucna?

Eva Turnová: Já jsem strávila docela dlouhou dobu v prostředí undergroundu a vnímala jsem realitu skrze tohle společenství. Před pár lety jsem kapelu, kde jsem hrála, opustila a začala pracovat na svých vlastních projektech a od té doby se spousta věcí dala do pohybu. Mikulovské sympozium bylo takové potvrzení nebo pokračování té cesty. Setkání s lidmi z oblasti, kde nejsem vůbec zkušená ani ničím zatížená, pro mě byla velká inspirace. Zvláštní bylo, že skoro všichni, se kterými jsem pak dělala rozhovor, se vyjadřovali v tom smyslu, že prochází taky nějakým obdobím osobního přerodu. Taky jsem si spoustu věcí uvědomila, například že člověk nemusí trpět nebo být na pokraji společnosti, aby mohl dělat věci do hloubky. Právě naopak. Je docela dobré být v nějakém stavu neustálé ostražitosti, vnímat sám sebe, ale přitom propojený s okolím.

DH: Během našich debat v Mikulově jsi zmínila to, že začátky tvého psaní souvisely s potřebou přijetí. Je to takhle pořád, že psaní je pro tebe způsob, který ti přináší tenhle pocit?

ET: Já jsem měla nejdřív prostě jen nutkavou potřebu svoje myšlenky nějak utřídit. Začaly mi chybět časy, kdy jsme dřív celé noci žvanili a probírali různá témata. Zdá se mi, že lidi už si moc nenaslouchají, že je moc nezajímají světy druhých. Tak jsem skočila po nabídce mít svou rubriku v časopise. To, co píšu, není ani tolik o prosazování nějakého názoru, jako o dotýkání se absurdních momentů v každodenním životě. Jde mi o povznesení se nad pocit vlastní důležitosti, se kterým sama bojuju. Není to ani deníček, spíš útržky z paměti mého života, často dofabulované, s přidáním metaforou nebo humornou pointou. Takže často není jasné, co je pravda a co ne, a o to mi vlastně jde. A to, že se hodně lidí ztotožní s tím světem, s humorem a s tou odlehčeností, je pro mě naplňující.

DH: Pomohlo ti psaní nebo umění obecně změnit něco v tvém životě?

ET: Psaní je pro mě určitě nějaký způsob čištění starých věcí. Vytáhneš něco zasutého a zředíš to humorem a zpátky se to vrátí v jiné, odlehčenější podobě. Vlastně je to podobné tomu, co nazývá Carlos Castaneda metodou „rekapitulace“, která člověka zbavuje starých nánosů a traumat jenom tím, že si projíždí svoje zážitky, ale bez zatížení emocemi. Takže vedlejším produktem toho psaní je vlastně taková terapie. Plus zpětná vazba od lidí, což je vlastně luxus. Někdo v továrně u pásu si může nechat zdát o tom, že ho někdo pořádně pochopí a přijme.

DH: Vnímáš velký rozdíl mezi tím, co vyjadřuješ hudbou, v porovnání s psaním, nebo je to obojí stejnou součástí tvého sebevyjadřování?

ET: Psaní je pro mě asi nejpřímější cesta k tomu, o co mi jde. Hudba je víc o nějaké náladě a rozum tam nehraje moc velkou úlohu, takže je to víc o pocitech tahaných z podvědomí, kde se můžou dít věci, kterým ani sama nerozumím. Takže hudba je mnohem intuitivnější záležitost.

DH: Máš konkrétní priority, co se týče tvých témat? Strachy, naděje, tužby...

ET: Jak už jsem říkala, je to konfrontace s pocitem sebedůležitosti, touhou po úspěchu, po tom, aby se věci odehrávaly podle našich představ. Protože těch možností, jak žít, je tolik! Uvědomuju si, jak křehká je hranice třeba mezi tím, nemít žádná očekávání a přitom si udržet nějakou vizi. Nebo mezi tím, nechat věci plavat a zároveň být soustředěný. Konfrontace s různými strachy u mě určité velkou roli hraje taky.

DH: Co je pro tebe největší výzvou ve smyslu toho, co chceš v poslední době vyjádřit vzhledem k tvé roli ženy, umělkyně, a osobnosti v kulturním prostředí?

ET: Tak poslední dobou se víc zajímám o to, co se děje v širších souvislostech. Možná i díky té zašmodrchané situaci v naší zemi. Přemýšlím o tom, jaký jsme národ, proč si stěžujeme na věci, které můžeme změnit, proč jsme tak sebestřední, co je příčinou občasného „macho“ přístupu k ženám a jak s tím zacházet, jak docílit harmonie, jak být méně izolovaní a víc zodpovědní za to, co děláme, a taky si čím dál víc uvědomuju, že vztahy jsou to nejdůležitější na světě.

DH: Když jsi mi ukázala jednu ze svých knih, všiml jsem si, že je ilustrovaná. Pak jsem si uvědomil, že jsou to tvé obrazy. Co pro tebe znamená tahle vizuální prezentace?

ET: Já jsem udělala pár pokusů o portrét právě v době, kdy jsem začínala psát. A k mému údivu se ty portréty portrétovaným docela podobaly. Připadalo mi, že jsem vystihla něco podstatného z výrazu. A malování je pro mě úplně jiná disciplína než psaní nebo skládání hudby. Připomíná mi to cvičení taiči, zkoušíš udělat nějaký pohyb a jde o to, zaujmout tu pozici co nejpřesněji. A tím, že se na to člověk soustředí, přestane myslet na banality všedního dne... opakováním téhož pohybu se pak přihodí, že člověk nemyslí už ani na ten pohyb samotný a vyprázdní si hlavu úplně a nějak splyne s prostředím. Dokonce se mi mění nálady bez možnosti to nějak řídit. Jsem prostě v nějakém stavu vyprazdňování a naplňování.

DH: Jestli tomu dobře rozumím, ty portréty mají nějakou silnou vazbu k textům, nejsou to klasické ilustrace, spíš jakoby pokusy vystihnout něco, co se do textu nevejde.

ET: Když otevřu jakýkoli z těch šesti dílů Turnového háje a rychle si ho prolistuju, je to vlastně takový deník. Hned se mi vybaví, jaký byl ten rok, s kým jsem se vídala, jestli jsem byla zdravá, nebo nemocná, kam jsem cestovala a co jsem četla za knížky. Takže ti portrétovaní často přímo nesouvisí s textem, ale malovala jsem je ve stejné době, kdy text vznikl. Někdy dokonce místo pro ten portrét v knize dlouho hledám. Takže je to spíš o tom, jak jsem prožila ten rok, a o setkání s konkrétními lidmi.

18

DH: Neláká tě přetavit svoje myšlenky vepsané do knih do divadelní podoby?

ET: Láká a chystám se na to. Dokonce už existuje představení, které dalo dohromady Divadlo Husa na provázku a které je sestavené z mých sloupků. Ale je to takový spíš pelmel a já s tím moc spokojená nejsem. Já mám raději, když hlavní postava prochází různými situacemi a změnami, než že se vykřikují části textů automatickým způsobem a člověk najednou ani moc nechytá pointu. Takže já bych chtěla zkusit nějakou hru napsat a spíš to bude něco úplně nového.

DH: Přemýšlíš někdy o tom, kam patříš? Ve smyslu politické a kulturní sounáležitosti s místem, kde jsi vyrůstala. Nebo se cítíš méně připoutaná a víc jako nomád, podle toho, kde zrovna pobýváš nebo pracuješ?

ET: Já nejsem moc patriot. Ale je pravda, že když někam cestuju, tak se zase hodně ráda vracím. Spíš než do České republiky se vracím k lidem, ke kterým nějak tíhnu a je tam nějaká kontinuita. Navíc jsem před pár lety zjistila, že jsem napůl Ukrajinka, ale vůbec že mě neláká zjišťovat detaily. To znamená, že můj původ pro mě asi taky důležitý není. Vyhovuje mi, že mám k dispozici tenhle rámeček reality a celou Zemi, kde se můžu vyblbnout.

19

Britský výtvarník Duncan Higgins je pro mě úkaz. Pochází ze Sheffieldu, pohybuje se mezi univerzitou v Nottinghamu a akademií výtvarných umění v norském Bergenu, kde působí jako profesor. Od roku 2004 tráví každý rok několik měsíců na Soloveckých ostrovech v severním Rusku, kde vystavuje, pořádá workshopy, štípe dříví a odhazuje sníh od pravoslavných klášterů.

Eva Turnová: Zdá se mi, že člověk nejezdí na jedno místo dlouhá léta jen tak. Určitě musí cítit, že tam nějakým způsobem zapadá. Zajímalo by mě, co tě na té krajině tak fascinuje, jestli jsou to extrémní podmínky, pohnutá historie, veškeré utrpení, které z těch končin sálá, a něco z toho v tobě rezonuje...

Duncan Higgins: Je to všechno dohromady. Pro mě je to mikrokosmos. Tamější zvyky, mezilidské vztahy, místa, která jsem navštívil, fakt, že je to vzdálená země, světlo... Kdybych měl popsat Solovky detailně, asi bych to neuměl, protože pro mě je to všechno jeden velký motiv obsahující magické síly, které se v tom místě spojují. A když uvažuji o malování, což je taky jeden z důvodů, proč tam jezdím, tak jednak jde o umění jako takové, ale jednak jde o to, jak vůbec obraz v dnešní době Instagramu a Snapchatu uchopit; pro mě je například důležitým prostředkem komunikace v rámci témat, jako jsou násilí, víra, ukotvení v určitém místě.

ET: Včera jsi řekl, že kreativita je rozvíjení vztahů mezi věcmi. Můžeš to vysvětlit konkrétněji?

DH: První fáze je vždycky autobiografická, jinak to ani nejde. Je to můj, a ne náš společný, vztah k okolí. Sdílení zážitků a zkušeností přijde na řadu v pozdější komunikaci. Podstatou kreativity je to, jak rozvíjíme vztah k místu, předmětům, lidem, historii, politice... A ten vztah není statický, pořád se proměňuje. A v tu chvíli přichází na řadu kreativita. Z historie víme, že jde vždycky o dualitu – muka a extáze, napětí mezi tím, co je a co není, ale mohlo by být...

ET: A odkud pramení tvoje napětí?

DH: Umění je plné protikladů; pokud nahlížím na umění jako na něco podstatného, co musíme udržovat, a přispívat jím v diskusi o tom, kdo jsme, kde jsme, co se děje a jaký máme pocit, pak dělám umění proto, že se cítím být součástí něčeho, co se odehrává v širším měřítku.

ET: Pracuješ na sérii deseti obrazů, dá se říct, že je to takový deník zachycený smysly?

DH: Ano, je to taková řeč emocí. A jde mi i o to, jak, kde a ke komu promlouvají. Obraz ve své základní formě je prodloužením nervového systému, protože vychází z pohybů ruky. Není těžké naučit se techniku malování, otázkou je, jak s tím naložit pak. Určitě znáš z hudby, že někdy je technika spíš překážkou. Jakmile přestaneš přemýšlet, tak se najednou začnou dít věci, ale i to může vést do slepé uličky, když už si myslíš, že děláš něco velkolepého, a přitom opak je pravdou. Takže jde o to, udržovat tuhle balanc... z toho vyplývá potřeba komunikace; proto je dobré vystavovat, učit, ukazovat lidem svoje výtvary... protože člověk je sám sobě největším nepřítelem. Sám se často kochám tím, co jsem stvořil, než zjistím, že to je paskvil.

ET: Svým výstavám dáváš originální a výstižné názvy, jsou to často vymyšlená slova, jako třeba Unloud („Nehlučné“). Jak se bude jmenovat ta mikulovská?

DH: Zatím na tom pracuju. Některé obrazy už své názvy mají, možná tím bude jeden z nich. Názvy mohou leccos napovědět, mohou tě taky zavést špatným směrem. Pocit, který bych chtěl názvem své části výstavy vyjádřit, je „můžeš to mít a zároveň nemůžeš“. V ruštině pro to mají slovo „toska“, což je něco, co ti pořád uniká. Je to emoční, duchovní a možná i psychologický stav. Ten výraz je nepřeložitelný do angličtiny; v literatuře ho používal Nabokov ve významu „toužení“, ale ono i slovo „toužení“ je vlastně neuchopitelné. Je to prostě očekávání něčeho... A pak jsem pomýšlel na boha Dionýsa a jakou to má platnost jako kulturní odkaz – řecký bůh vína, vinic, ale taky obrody, protože to byl syn Dia, což byl jediný bůh, který uměl vdechnout věcem život, což tak trochu s vinicemi souvisí. Sklidíš úrodu a vzejde nová. Takže je to vlastně o tom, co vlastně obroda znamená v dnešní době, kdy se po letech taky nacházíme v podivném momentě vlastního procesu obrození.

ET: Souvisí to všechno i s tím, v jaké fázi života se nacházíš ty? Že cítíš nějakou potřebu transformace...

DH: Určitě ano. Čas pokročil. Právě jsem tady dokončil práci, která normálně trvá pět let. A cítím se tak nějak bezstarostně.

ET: Zkoušíš rád svoje limity?

DH: To rozhodně. Ale hodně teď vnímám banalitu života, jeho obyčejnost. Myslím, že to je mýtus, že inspirace člověka zasáhne jako blesk z čistého nebe a najednou přijde nápad. Jde spíš o banalitu všedních záležitostí a záleží na tom, kde se člověk právě nachází. Například tady v Mikulově po pár dnech už člověk spoustu věcí přestane vnímat, chodíš kolem dveří, u kterých ses první dny zastavovala s pocitem úžasu; dostaneš

se do určitého rytmu všednosti, občas se naštveš, že zašlo sluníčko za mraky, zrovna když ses chtěla jít koupat. Navíc, já jsem se žádné podobné události nezúčastnil hodně dlouho, protože se bojím svých schopností dělat věci zajatým způsobem. V určitém časovém úseku musíš dělat takové trochu představení, a já jsem k tomuhle skeptický.

ET: Takže jsi spíš solitér než performer?

DH: Když pořádám dílny pro své studenty, tak je tam trochu od všeho. Například jedna dílna, která se konala v Bergenu, se jmenovala Nenávidím hory. Tématem bylo, že jsme spotřebovali asi polovinu životního prostředí ve svůj prospěch. V Bergenu jsou všechny hory posázené stromy, je to jako na farmě. Workshop probíhá tak, že párkrát vyrazíme do hor, vezmeme s sebou kamery, děláme projekce, máme svůj malý agregát, na vrcholu hory uspořádáme improvizovanou galerii, a o tom to celé je – někam se vydat, mluvit, ptát se, během dne si udělat prezentaci v rámci daného kontextu, studenti pak pokračují v práci sami a pak v ní pokračujeme na seminářích a to celé je zakončené výstavou, kde mluvíme o palčivých tématech.

ET: Pomohlo ti umění v něčem v životě?

DH: Myslím, že bych tu jinak vůbec nebyl. Když mi bylo šestnáct a zastřelil se mi táta, zlomil jsem si nohu na dvě poloviny... Bylo to období, kdy se mohlo stát cokoli. Do toho jsem začal uvažovat o tom, co budu v životě dělat, a to mě vlastně hrozně otravovalo, neměl jsem vůbec tušení, kam se vrtnout.

ET: Kdy jsi začal malovat?

DH: Postupně, ale nebylo to kreslení v prvním slova smyslu, spíš jsem obkresloval věci a myslel si, že dělám umění.

ET: Když jsem ti poslala e-mailem nabídku zúčastnit se sympozia, odpověděl jsi rychle a bez zaváhání, jako bys cítil, že to je to v tu chvíli ta nejsprávnější věc.

DH: Přesně tak to bylo. Seznámil jsem se s Liborem Lípou v roce 2010 na své výstavě pořádané Českým centrem v Praze. Vystavoval jsem šestnáctset miniaturních obrázků a projekt jsem nazval právě Unloud. Prohodili jsme spolu jen pár slov, ale to úplně stačilo. A už tenkrát se o sympoziu zmínil. A já jsem si říkal, že by to bylo skvělé. Těmhle impulzům je potřeba naslouchat. Taký se dívám, že ten mail vůbec přišel, obvykle filtr odstraní podezřelé adresy, jako je ta tvoje. Tak jsem to rychle prolítnul a pomyslel jsem si...

ET: ... nějaký mail psanej slovanskou hatmatilkou (usmívám se).

DH: Přesně tak. A vygooglil jsem si i tebe. Pak jsem si přečetl podmínky, sympozia mají většinou téma, jsou strukturovaná, musíš odvést konkrétní práci, je to skoro jako smluvní závazek. Zatímco tady když jsem zjišťoval, co je mou povinností, bylo mi řečeno, že mám být v pohodě a užít si čas v Mikulově. Ale takový je prostě Lípa. Já myslím, že když člověk emocemi zachytí něco, co je mu blízké, má věřit svým instinktům.

ET: Když jsi mi řekl, že jsi ženatý dvacet šest let, a potom jsi vyprávěl, že jsi čtrnáct let strávil v severním Rusku, řekla jsem si v duchu: Takže je vlastně ženatý jenom osm let. Mezitím byly ale určité přestávky, kdy ses vracel domů. Stejně je ale obdivuhodné, že tvá rodina funguje tolik let a přitom vyvíjíš na ty dlouhé výlety sám.

DH: To ano, beru to jako dar. Takhle jsme si to zařídili. Nechci tím vůbec říct, že je to snadné; a bez důvěry a podpory by to vůbec nešlo. A i tak si dovedu představit, že mě Chloe občas měla asi dost. Ale my spolu neskutečně dobře vycházíme a tu fyzickou vzdálenost nevnímáme jako překážku. Ale já jsem byl pryč tři měsíce ročně a zbytek roku jsem se zase staral o naše společné dítě, moje žena pracuje ve filmovém průmyslu, takže to pak začalo být víceméně vyvážené. Důvodem je tu ekonomická stránka, proto vlastně jezdím učit do Norska.

ET: Splnilo mikulovské sympozium tvá očekávání?

DH: Jsme někde v půlce, je škoda, že zítra musím odjet na pár dní domů, a taky lituju toho, že jsem zatím víc nekomunikoval s ostatními. Až přijedu, tak to napravím. Zítra je den otevřených dveří, takže do projektu trochu zatáhneme i veřejnost, bude to taková první konfrontace. Budu na vás myslet.

22

Pavel Opočenský
Mám rád dutiny, je to něco atavistického

Noemi Smolik: Ty jsi jeden z umělců, který byl k účasti na mikulovském sympoziu pozván již podruhé. A sice proto, že tvoje kamenná socha, kterou jsi tu vytvořil a daroval městu, byla zničena. Jak se to mohlo stát?

Pavel Opočenský: Bohužel máš pravdu, moje socha už nežije. Já si rád hraju s křehkostí, protože mi to připadá jako zajímavá alternativa k tomu, co pro nás kámen znamená; něco nezničitelného, monumentálního, masivního a tak dále. A křehkost se ke kameni hodí minimálně. A proto jsem občas vybrousil ty věci tak dotenka, abych dokázal, že kámen může mít také křehkost. Bohužel potom je to také zničitelné. Takže ta křehkost jde ruku v ruce s jakousi provokací pro nějaké pseudotvůrčí lidské ego, které si potřebuje dokázat, že může zničit i kámen. Já si myslím, že na něj vylezl někdo, kdo byl moc těžký. Když tam lezly děti, tak to bylo v pořádku, ale ty lamely na tom šutru byly tak tenké, že to prostě nevydrželo, když tam vlezl nějaký pořez. Ale ten si musel pěkně nabít držku, to je to jediné, čím jsem si jistý. Rád bych ten pád viděl.

NS: Bohužel tento pád není zdokumentován. Ty jsi teď pro Mikulov udělal novou sochu...

PO: ... kterou jim tak rychle někdo nezničí. Tuhle jsem dělal jako tu původní v Mrákotíně. Je to fantastická shoda okolností. Když jsem si tam tehdy vybral ten kousek kamene, který jsem potom prořezal – mimochodem ta nejlepší část mé sochy zmizela, tu si musel někdo odnést jako suvenýr, ale nebyl to žádný lehký suvenýr, ta deska měla možná až sto kilo – tak jsem tam měl vyhlídnutých pár dalších nádherných polo-

odřezků. Já mám rád, když už mám nějaké původní určení a to můžu dále zpracovat. Takže jsem po sedmnácti letech jel do Mrákotína s jistotou, že tam ještě něco musí být. A byl jsem opravdu překvapen, moc toho tam sice už nebylo, ale jeden kousek tam ještě kuriozně zůstal. A potom ještě několik takových prohnutých, lanovkou řezaných desek. A najednou mi tam docvaklo, co bych z těch kusů mohl udělat.

NS: Ta socha se skládá ze dvou kusů, ty jsi je dal jenom dohromady, nebo jsi je ještě nějak opracoval?

PO: Hlavně jsem je sestavil. Ale aby ta deska zapadla, musel jsem vytvořit v jednom kameni takové sedlo. To jsem vyřízl trochu větší, aby se ta deska mohla hýbat, aby došlo k vibraci. Takže to je vlastně viklan. To není vidět, ale když si na něj někdo vyleze, najednou cítí, že se to s ním pohne, jako když je špatně postaven stůl, který se začne kývat. Není to jednoduché rozhýbat, ale když se to podaří, tak to dobře duní.

NS: Zatímco tvoje první socha nebyla tak prominentně umístěná...

PO: Ano, ta byla za hradbami na takovém mrtvém místě, takže na ni nikdo neviděl, a proto tam na ni asi lezlo tolik lidí...

NS: ... je tato druhá socha prezentována velmi prominentně, a sice v zámeckém parku. Takže to, že ta původní je zničená, ti vlastně pomohlo k lepšímu místu.

23

PO: Ano, něco dobrého z toho vzešlo. Jednak jsem se dostal na to místo, na které jsem měl záslusk už před těmi sedmnácti roky, ale tehdy mi řekli ne. To byla vertikální socha a moc se tam nehodila. Ale tahle druhá socha, protože je to něco jako lavice a je horizontální, tak se tam hodí, protože nezabraňuje výhledu do krajiny. A navíc je to místo – ale to jsem se dozvěděl až dodatečně –, které si několik lidí zvolilo k ukončení svého života. Takže to má takovou atmosféru rozhledu do krajiny, těsně předtím, než se rozhodneš opustit tento svět. A to mě tak inspirovalo, že jsem i pozměnil svůj původní koncept. Právě to, že se to hýbe, bylo inspirováno představou, že když se někdo na té borovici, co tam stojí, chce oběsit – což se také stalo – tak potřebuje, aby se to, na čem stojí, začalo houpat. Je to tak trochu morbidní myšlenka, ale proto je to viklan a proto se to jmenuje Memento mori.

NS: Tvá díla jsou většinou z kamene. Co tě na něm tak fascinuje?

PO: Že je to masiv, který pro nás znamená něco až nedoknutelného, z čeho se stavěly katedrály anebo hrobky. Od začátku lidské existence znamená kámen rituální místo, z kamenů se dělala různá obětiště. Kámen znamená věčnost a vždy, když se použil, tak to znamenalo, že tam bude mnoho, mnoho desítek, možná i stovek generací. Právě proto mě jako protiklad baví ta křehkost. Já jsem některé žuly tak vybrousil, že skrz ně prosvítalo světlo.

NS: Já jsem se kolikrát ptala, jak to přijde, že ty, který pracuješ s kamenem, také vyrábíš šperky. Teď když mluvíš o té křehkosti, tak mi to připadá zcela logické, že ses dostal ke šperkům.

PO: Ano, dokonce jsem šperky dělal dlouho předtím, než jsem vůbec začal dělat sochy. Takže moje sochy jsou ovlivněny šperkařskou zkušeností. A minimálně dvě třetiny mých šperků jsou o průsvitnosti a křehkosti, včetně destiček z jade, které jsou probroušené úplně na papírovou tenkost.

NS: A co tvoje kresby, které jsi vystavil tady v Mikulově?

PO: Předně musím říct, že miluju geometrické formy, jako je třeba dutý válec, dutinu víc než vnější okruh. Vůbec mám rád dutiny, to je něco atavistického, všichni jsme prošli dutinou. A tak jak jsem lítal po Mikulově a říkal si, co tady budu dělat – ta socha už byla hotová – a já se nechtěl flákat, tak jsem si řekl, že budu kreslit. Ale co? Nebudu přece kreslit, co všichni kreslí, ty půvaby Mikulova. A najednou jsem na ulici objevil tyhle roury a najednou to cvaklo: dutina, prostor, kam se člověk vejde, může tam vlézt. Najednou bylo vše jasné.

NS: Máš z Mikulova nějaký zážitek, který tě překvapil nebo který ti zůstane v paměti?

PO: Až na to, že si mě tu oblíbil nějaký alkoholik, který na mě čekal každý den na náměstí, ale to je spíše negativní, je jedna věc, která mi udělala radost a má specifický význam pro můj život. Existuje tady zmzlinář, který vyrábí maracujovou zmzlinu, kterou v Praze neseženeš. To mě úplně odrovnalo.

24

Libor Lípa
Dívám se jakoby ze stran,
ale různýma očima

Libor Lípa svými rozevlátými pohyby spíše připomíná prerostlého bohéma než kurátora prestižního sympozia. Sám se necítí být ideálním organizátorem, přesto se pod jeho vlídným dozorem věci dávaly samy do pohybu, jako by jeho zvláštní způsob obrazového vyjadřování člověka nějak uhranul a on se pak přirozeně napojil na Liborovu vizi. Pokud účastník sympozia očekává, že dostane seznam podmínek a požadavků, tak se mýlí. Zásadním požadavkem bylo: „Hlavně si to tady užij...“

Eva Turnová: Byla letošní sestava výtvarníků hodně promyšlená, s přihlédnutím k tomu, že to byl pro tebe poslední ročník v roli kurátora i garanta?

Libor Lípa: Já jsem si to hodně promýšlel a chtěl jsem, aby to bylo takové jako kdysi – spontánní a radostné. Když v roce 1994 probíhal první ročník, tak jsme jeli na vlně revoluce, takže všichni byli otevření, srdeční, a laskaví, pak se to postupně profesionalizovalo, symposium se stávalo prestižním a už se řešilo, proč tam kdo je, a začaly se projevovat lidské ústrky a takové ty malé bitvy o přežití. My jsme si na to časem zvykli, ale pořád jsme si říkali, že se to má všechno dělat z lásky.

ET: Co je na tom kurátorství pro tebe nejnáročnější?

25

LL: Pro mě určitě organizace. Já když mám zorganizovat jenom setkání dvou lidí, tak trpím. Cítím zodpovědnost úplně za všechno, to jsem se musel i částečně odnaučit. Bylo třeba zahájení, na obloze šly mraky a já jsem to prožíval, protože jsem chtěl, aby všechno probíhalo ideálně. Aby svítilo slunce a lidem bylo fajn, protože dramaturgicky víš, že dobrý začátek znamená dobrý konec. Nebo někdo řekl v nějaké hospodě, že měli špatné pivo, a já jsem se z toho dva dny dostával.

ET: Ty máš vlastně představu, jak by měly věci vypadat, a když to nevychází, tak jsi z toho rozladěný. Máš kolem sebe lidi, kteří tohle chápou?

LL: Třeba s Jitkou Kapičákovou Havlíkovou a Marcelou Effenbergerovou jsme byli hodně slušný tým, a tak jsme se vymakali, že když jsem zvednul jedno obočí, tak ony věděly, že je to o.k., a když to druhé, tak věděly, že se něco musí posunout. A když jsem se podíval doprava, tak věděly, že se židle musí přendat do jiných řad. Úplně stejně jsme cítili i to, že lidi hlavně musí být spokojeni.

ET: Dal sis teď s výběrem účastníků větší práci?

LL: Dal. Věděl jsem, že budu odcházet, a chtěl jsem, aby to ukončení bylo pořádné. Chtěl jsem z Čech pozvat lidi, kteří jsou známí, ale takové to období ambicí už mají za sebou, potom pozvat taky pár lidí zvenku a vytvořit větší společenství. V tom duchu, že si budeme povídat a že tam nebude to vytvořené dílo jako to úplně nejdůležitější. Ale samozřejmě to nebylo nikde napsané jako program.

ET: Co bys radil nastupujícímu kurátorovi?

LL: Snažil bych se mu vštípít, že symposium má být trochu cítit v celém městě. Že by se mělo chodit mezi lidi. Proto jsem chtěl instalace umístit i do centra, ať se obyvatelé klidně i rozčilují, pak si zase přečtou něco v novinách, takže vznikne propagace... prostě tentokrát celé město vědělo, že probíhá symposium. Proto si taky myslím, že by se na symposium měli zvát lidi, kteří vlastně už chtějí být pospolitější, víc mluvit, čerpat z okolí atd. Nevybrat si sedm stejných introvertů, kteří budou pořád zalezlí.

ET: V Sedmi trpaslicích měl taky každý vlastně úplně jinou povahu.

LL: To by bylo sympózko! Měli hlavně dobrou vůdkyni, kterou všichni milovali.

ET: Kam se bude ubírat tvoje seberealizace, když tohle opouštíš?

LL: Spousta lidí mi řekla, že díky sympoziu s tou mou střední školou můžu být rád, že jsem se dostal mezi slavné umělce. Což je i pravda, já jsem měl zakázáno studovat, a tak jsem si řekl, že když nemůžu být v Praze, tak ať je Praha v Mikulově. Využil jsem příležitosti, že se symposium mohlo založit, a dokázal jsem to. Udělal jsem, myslím, dobrou věc. Založili jsme dobrou sbírku, zakládáme dobrou galerii. Ale nikdo si neumí představit, co mi to na druhou stranu vzalo. Že jsem se vlastně stal organizátorem. Musel jsem na to myslet několik měsíců v roce a být pořád soutředěný. Takže ti to bere nápady, rozptyluje tě to, protože se věnuješ práci někoho jiného, děláš katalogy a výstavy...

ET: Ale jsi spokojený s tím, jak to dopadlo, ne?

LL: Já jsem úplně šťastný. A jsem hrdý na to, že to tak pěkně dopadlo. Takže já bych svým nástupcům radil, aby to dělali bez ambicí typu „a teď sem určitě přitáhnem někoho nejlepšího“. Myslet na to, že je to symposium a že z toho místa by měl vát takový vánek... A tentokrát to bylo vidět i z fotek, že se lidi usmívají. Ono to vypadá, že to byl jeden veselý den, a ne měsíc. První náznak toho, že to dobře dopadne, byl, že na zahájení přijeli všichni včas.

ET: A navážeš teď zase na svou kariéru rockového zpěváka z kapely U nás se svítí?

LL: To bych taky chtěl. Já jsem po ukočení toho sympozia trochu rozkvětnatěl a chtěl bych se zase víc věnovat svojí duši. Poslední dobou vstávám a usínám s tím, že si v hlavě vymýšlím obrazy anebo skládám hudbu.

ET: Jakou?

LL: Spíš symfonickou, takové ty složité party. Někdy až deset nástrojů nechám rozoznít a dokáži je vlastně sledovat. Já teď taky mnohem víc poslouchám klasickou hudbu, i když je to složité a těžké. Myslím si, že kdyby komunisti vyslyšeli za pomoci vážné hudby, tak by všichni všechno prozradili, než aby to museli poslouchat pořád znovu. Ale když se přes to přenesesh, tak to začne být balzám. Je to jako čist filozofickou knihu, jdeš hustým lesem, ničemu nerozumíš, jsi poškrábaná, všude od bahna, nevíš kam se ubíráš, kde je sever, jih..., ale občas tam probleskne světýlko, a to za to stojí. Říkáš si, mnozí o tom hovoří, tak to přece musím pochopit, protože tam musí být něco božského. Musíš to vychutnávat stejně tak, jako když třeba nemáš ráda černý rybíz. Musíš ho jíst a říkat si, je to hnus, ale jedna chuť je tam dobrá. A ty jí musíš přijít na kloub. My jsme chodili se šestou třídou na brigády do zahrady a říkali jsme, že to není dobrá brigáda, protože tam je jenom černý rybíz. A taková protivná učitelka, kterou

26

jme vlastně neměli moc rádi, nám řekla, že tam na konci je taková kyselohořká příjemná chuť, a k té když se dostanete, tak už nikdy nebudete chtít nic jiného než černý rybíz. Musíte to ale dlouho v té puse válet. A já od té doby miluju černý rybíz.

ET: Tebe asi lákají a nebojíš se vstupovat do nových životních proudů, a tak se pomalu posouváš do dalších levelů.

LL: Někdy se posunu dopředu, někdy dozadu, nahoru..., ale teď jsem třeba udělal velký oblouk, protože jsem se přistihl, že jsem zase začal malovat věci, které jsem se vlastně kdysi učil a pak je opustil. Ze začátku jsem prošel nespočty vlivy.

ET: Mně připadá, že na té tvojí nové sérii kachen je to vidět. Je tam kus reality, kus abstrakce, kus kubismu...

LL: Přitom kubismus je stará metoda, ale nakonec stará metoda není metodou ukončenou. Rolls-Royce umí udělat ten stejný vůz každé dva roky jiný, i lepší. Picasso se sice díval na všechny strany malovaného objektu, ale stejnou formou. Já se dívám taky jakoby ze stran, je to přece jenom iluze, ale různými pohledy, různými očima.

ET: A to, co během sympozia vzniklo za díla, tě něčím inspirovalo?

LL: Určitě ne až tak formou, ale výrobou – procesem samotným. Protože tam máš najednou to srovnání. Vidíš, jak to vzniká. Někdy si představujeme, že dobrým výtvarníkům pomáhají všichni bozi světa, a najednou vidíš, že se to vytváří úplně prakticky

a obvykle a že si lidi večer stěžují sami na sebe, jak jim to nejde a potřebují hlavně klid; a vlastně to vypotí nebo si to vyřvou nebo odchodí. Já jsem tentokrát přišel s jasnou, technologicky nenáročnou vizí – tedy už jsem věděl přesně, co provedu, a ještě mi mohla s obrazem pomáhat Zuzka, prostě abych se mohl věnovat více organizaci. Taky si musíme uvědomit, že na práci je dvacet dní čistého času, když odečteme příjezd, odjezd, návštěvu domova, instalaci... kdo co běžně udělá za dvacet dní? Ale zase ten servis kolem a klid od běžných věcí života je na sympoziích velkou devizou a myslím, že v Mikulově obzvlášť.

ET: Když si ještě stihne zlomit nohu.

LL: Zlomí si nohu a ještě ho tam třikrát opijou ve vinařství. S těma špatnými nohama toho bylo letos hodně. Takže z hlediska těch dvaceti dnů byla tahle výstava úplně úžasná. Množstvím i kvalitou. Pak si postavíš svoje dílo vedle těchhle borců a hned vidíš, jestli jsi propadla, nebo jestli svítíš.

ET: Je zvláštní, jak jsme různí, někdo svůj potenciál najde hned, někdo ho zase vůbec nehledá.

LL: Jsou lidi, kteří nemůžou být sami, protože sami nevedou takový ten vnitřní dialog. Nebo si sice dávají otázky, ale špatně. Hodně lidí zase vidí svět jako dané, ale ta pravidla jsme si vymysleli my sami a nějakým způsobem je dodržujeme a hledáme si svoje místo. A přitom každý přirozeně vidí úplně jinak například tenhle hrnek, co mám před sebou. Já se stále více dívám, že je mír.

27

Noemi Smolik: Tvoje objekty jsou oproti klasické soše, která je masivní, statická a myšlena často na věčné časy, proměnlivé, pohyblivé, dočasné, a hlavně nejsou masivní. Chápeš se přesto jako sochař?

Werner Mally: Dobrá otázka. Já mám dojem, že jsem něco mezi. Vlastně jsem začal studovat malířství, ale brzy jsem s tím přestal, protože jsem zjistil, že mě fascinuje prostorové myšlení. Ty práce, které tady představuji, se dají udělat na jakémkoliv místě. K tomu potřebuji jenom papír, ostrý nůž a lepidlo. Vlastně vycházím z plochy, z materiálu malíře, který rozstřihám na ovály a elipsy, na dynamické formy, ze kterých vznikají tyto papírové plastiky. Ta plošnost, ze které vycházejí, je ještě zřejmá, ale ta přechází do prostorovosti ne ve smyslu masivnosti, ale ve smyslu pohybu a rytmu.

NS: Ty nepracuješ jenom s papírem, ale například i s masivními předměty, jako je židle, jejichž sedací plochu elipsovité rozřežeš. Tím tu plochu sice zničíš, zato ale přivedeš ke vzniku něco nového.

WM: To jsi vystihla úplně přesně. Jde mi o rozrušení té původní hermetické masy, která jako by se najednou začala rozkládat a formovat nově. Mě zajímá ten mezíprostor mezi hermetickým blokem a těmi jednotlivými elementy, které se najednou dostanou do pohybu.

NS: Jak dalece je potom možné takovéto objekty ještě chápat jako plastiky, a nebo jsou to skulptury?

WM: Určitě to nejsou plastiky. V němčině znamená plastika něco, co je sestaveno, zformováno, a skulptura ve smyslu „sculpere“ něco, co je vyřezané, kde je něco odebráno a zůstane jen část, všechno ostatní je odpad. Já jdu dále. U mě se jedná o další rozložení původní formy, kterou rozkládám podle určitých principů.

NS: Takže při této metodě nevzniká žádný odpad.

WM: Vše zůstává částí skulptury nezávisle na tom, kde se jednotlivé části nacházejí. Například existovala v muzeu ve Würzburgu jedna moje skulptura, ale byl to jenom obal, zatímco jádro zůstalo na pile a až po letech jsem je mohl dát zase dohromady.

NS: Zatímco skulptury se vyznačují určitou státností, většinou zůstávají na jednom místě a nemění podobu, tvoje nejenže mění místo, ale často i podobu. Dokonce někdy sám vyzýváš návštěvníky, aby se na jejich proměně podíleli.

WM: Moje odmítání všeho monolitického, věčného, nezměnitelného ve jménu všeho dynamického, měnitelného má co dělat s mým učitelem Eduardem Paolozzim, který také vše rozřezával, ale hlavně je to odmítnutí jakékoliv konečné muzeální pozice. Přitom se ale nejedná o libovolnost, protože moje odmítání je cílené.

NS: Ty už jsi před začátkem symposia nechal v zámeckém parku postavit jednu ze svých slunečních projekcí. Je to železná deska podepřená čtyřmi sloupky tvořící jakýsi baldachýn. V té desce jsou „vytětované“ roky 1938 až 1945, které mají co dělat s nacistickým pronásledováním Židů. Když svítí slunce, vrhá tato deska stín a ty roky se stávají čitelnými. Co stálo za tímto nápadem?

WM: Před lety byl vypsán konkurz na pomník připomínající vyhořelou synagogu ve Schwerte. To téma mě velice zajímalo už proto, že dědeček mé ženy přežil několik koncentračních táborů. On byl první člověk, kterého jsem potkal s vytetovaným číslem. Mně šlo o to vytvořit prostor, kde je možné něco sdělit, co se dá smyslově zažít, a tak se z návrhu stala jednoduchá tabule letopočtů. Tento návrh jsem uveřejnil v publikaci Licht-Zeit-Schatten, kterou viděli kurátoři bienále v Bad Ragatzu, a chtěli ho uskutečnit. To se mi podařilo, přičemž mi záleželo na tom, vytvořit skulpturu, která se dá zase rozložit a převést na jiné místo. Mně šlo o to, aby se tato deska na čtyřech nohách najednou někde mohla objevit, vrhnout stín dějin a zase zmizet.

NS: Nejenže tato skulptura putuje z místa na místo, ale tím, že vrhá stín, který je závislý na pohybu slunce, se dá říct, že je sama v pohybu.

WM: ... a dá se podle denní doby různě zažít. To mě fascinuje, když se například objeví mrak a ta čísla najednou zmizí anebo když večer se stíny čísel prodlouží, anebo dokonce když někdo vstoupí pod střechu, objeví se ta čísla najednou na jeho těle.

NS: Tato skulptura zvaná Restlicht – česky něco jako „Zbytek světla“ – byla již vystavena na různých místech, ale jak se dostala do Mikulova?

WM: Poprvé byla prezentována ve Švýcarsku, potom v Bavorsku u Ingolstadtu, kde byla spojena s programem. Protože nejde jenom o to, tuto desku někde postavit, ale především o to, vytvořit místo, kde je

možné něco zažít. Baldachýn je fórum, kde se něco děje, kde se vyměňují zkušenosti, kde je možno hrát hudbu. Potom stála tato skulptura v Mnichově před Vítěznou branou, což je velice prominentní místo, potom v Berlíně před Kulturforem, v Kolíně nad Rýnem stála před univerzitou a byla komunikována velice živě ve spoustě médií. Když jsem byl potom pozván do Mikulova, tak jsem Liboru Lípovi, který symposium kurátoroval, přinesl zrovna uveřejněnou dokumentaci o této skulptuře. A on si asi myslel, že to by mohla být výborná příležitost, osmdesát let po mnichovské dohodě ukázat ji také v Česku. Oslovil pana starostu a ten jednoduše řekl, to bychom také chtěli mít a bez dlouhých jednání poslal nákladák – to bylo pro mě velké překvapení.

NS: Ty jsi strávil plně čtyři týdny v Mikulově, na jaký zážitek budeš rád vzpomínat?

WM: Na prvním místě stálo pozvání, se kterým jsem nijak nepočítal, a které bylo překvapením a darem. Úžasná byla přátelská kooperace a umění improvizovat všech zúčastněných. Velmi jsem si užíval každodenní plavání v lomu a později výstup po točících se schodech do nejvyššího patra zámku s výhledem na krajinu. Už z toho jsem byl opojený. Dojem, který mi zůstane, je velké kulturní bohatství a zachovaná historická substance Mikulova, kterou provází prázdnota a nepřítomnost těch, kteří ji tvořili. Nejhlubší dojem ale zanechali rorýsi. Hnízdili v zámecké rotundě a každé ráno se jako malé stíhačky vrhali do krkolomných rejdů, které doprovázeli vášnivým vrískotem. Ta vitalita byla ohromně nakažlivá. Za to jsem jim věnoval denně malou práci.

Jakub Špaňhel
Zatím je realita pro mě
okouzlující

Jakub Špaňhel si hned zkraje sympozia způsobil úraz nohy, takže nakonec v Mikulově příliš času nestrávil. Přesto stihl namalovat pět neuvěřitelných pláten s interiéry místních kostelů. V den vernisáže výstavy mě požádal, jestli bych mu nepomohla vybrat zámek. Až v kamenné soše Pavla Opočenského umístěné v zámecké zahradě, kam jsme se uvelebili, jsem z fotek pochopila, že nejde o zámek ke dveřím ateliéru, ale o budovu zámku a že Jakub všechno dělá ve velkém stylu a přitom zůstává skoro úplně „normální“.

Eva Turnová: Tys asi jako dítě nechtěl být rocker nebo popelář.

Jakub Špaňhel: Popeláři se mi vždycky líbili, když jsem jezdil do jeslí, tak jsem je tam ráno vždycky vídával, líbilo se mi, jak to vyklízejí, ale popelářem jsem být nechtěl. Já to měl jednoduché, chtěl jsem být od čtyř let malíř, tak jsem maloval a maminka mě v tom podporovala, protože jsem se zabavil a nezlobil jsem.

ET: A cos maloval?

JŠ: Maloval jsem si podle různých knížek, obkresloval jsem zvířata nebo renesanční mistry z dějin umění od Pijoana... a dělal jsem už od šesti let výstavy pro sousedy.

ET: Maluješ z radosti, nebo je to únik do jiného světa, protože tě ten reálný svět nenaplnuje?

JŠ: Je to spíš ta fascinace životem nebo světem kolem. Mám rád staré kostely, protože to je to nejlepší, co byli lidi schopni udělat, takže já vlastně obkresluju realitu. Pro mě je to už od těch čtyř let taková přirozenost. Chci nějak zastavit ten okamžik, někde vejdeš, svítí tam okny světlo. Teď jsem maloval růže, všechno je strašně pomíjivé, kytky i stavby, všechno se časem rozpadne.

ET: Takže chceš zachytit nějakou esenci.

JŠ: Jo.

ET: A co je esence kostela?

JŠ: Já prostě rád vcházím do starých kostelů, a jak trochu znám lidi, tak se mi zdá, že tam chodí s touhou aspoň trochu se polepšit. I když se to nedaří, tak si tam lidi chodí sednout a snaží se být lepší. Aspoň doufám, že to tak je.

ET: Mně připadá, že si vlastně vyrábíš taky takový svůj deníček. Nemám auto, tak si namaluju aspoň benzínku...

JŠ: Namaluju pár benzínek, prodám je a koupím si auto (smích). Takže je to deník, ale pořád mi jde o to, namalovat obraz, nechci ilustrovat.

ET: A kdybys měl spoustu peněz, tak bys maloval stejně, nebo to máš taky spojené s obživou?

JŠ: To vůbec. Ale já mám v životě strašně štěstí, takže se nemusím kdovíjak snažit. V mládí jsem například nechtěl nikdy hrát hazardní hry. Dokonce jsem se bál koupit si los, že bych vyhrál.

ET: Mně ty tvoje černé obrazy, konkrétně třeba benzínky, evokují konec civilizace. I když Ostrava je pro mě magická.

30

JŠ: Ta temná krajina mě asi poznamenala, protože jsem jezdil čtyři roky na střední školu z Karviné do Ostravy, což je asi čtyřicet kilometrů, a to je jenom průmyslová krajina, totálně přetvořená. Jenom haldy, fabriky a doly. Pro mě je idylická krajina třeba Karlštejnsko, kde teď bydlím. Dřív jsme jezdili za odměnu do Beskyd, ale standard byl pro mě tahle šedá masa. Navíc jsem do šesti let bydlel u babičky, vždycky na podzim přivezli uhlí, co se dávalo do sklepa, a ta hromada černého kamení se mi výtvarně moc líbila. Takže já jsem vyrůstal v sedmdesátých letech v Karviné, v baště komunismu.

ET: Jaká pro tebe byla přelomová doba?

JŠ: Asi když mě vzali na akademii, bylo mi osmnáct, všechno bylo intenzivní, musel jsem se starat sám o sebe...

ET: Proč ses tenkrát rozhodl pro konceptualismus?

JŠ: Koncept mě zajímal, protože sám tak přemýšlet neumím, tak jsem si to chtěl zažít aspoň na té akademii. Už od těch čtyř let jsem věděl, že jsem malíř, takže mi připadalo zbytečné chodit do malířských ateliérů. Proto jsem šel do konceptuálních k Jiřímu Davidovi a Milanu Knížákovi. Já jsem spíš syntetik, nejsem analytik. Umím to spojit v obraze, ale když jsem měl vymyslet nějaký koncept, tak to byly blbosti, protože na to prostě nemám intelekt, nepřemýšlím tak.

ET: Já jsem před časem četla Knížákovy deníky, které jsou hodně zajímavé. Dokázal v roli profesora potlačit svoje obří ego?

JŠ: On jako profesor byl moc fajn. Myslím, že ze všech funkcí mu tahle nejvíc sedla. On má to učitelství v sobě. Umí jít do podstaty věci a říct to jednoduše, co je potřeba změnit nebo jak to jinak pojmout. My jsme měli několik takových výborných debat.

ET: Jeden z tvých někdejších profesorů říká, že tvoje dipolomová práce byla v rámci školy hodně zásadní.

31

JŠ: To byla moje první velká série deseti obrazů pražských interiérů kostelů, začalo to Vitem a Mikulášem, tam jsem začal používat tu svoji oblíbenou černo-zlatou. Obrazů Prahy jsou statisíce a namalovat Karlův most zlatou napadlo asi hodně lidí, takže svým způsobem to byla banální témata na hranici kýče, ale mě bavilo to balancování. Dělat ty nejprofláklejší pohledy interiérů, co existují. Ještě jsem to naschvál maloval podle pohlednic nebo fotek z bedekrů.

ET: A co třeba portréty?

JŠ: Já dělám různé pocty lidem, kterých si vážím, což je třeba Reynek nebo Rembrandt. Měl jsem pronajatý ateliér v Berlíně a občas mi bylo dost smutno po domově, tak jsem začal malovat grafiky Reynka. Byly z toho černobílé dvoumetrové obrazy. A jak to bylo vyseknuté ze souvislosti, tak to tam na výstavě vypadalo jako něco mezi evropskou kaligrafií, Reynkem a něčím abstraktním. Takže Reynek sám se z toho vytratil, což bylo dobře. Prostě to byla taková pocta jemu, vyjádřený stesk po domově, přestěhoval jsem se pak na venkov, i k tomu mě Reynek inspiroval.

ET: A kdo tě ještě v devadesátých letech inspiroval?

JŠ: Tak třeba Jirka Dokoupil, kterému jsem dělal asistenta, to pro mě byla taková praktická akademie. Měli jsme čtyři roky společný ateliér na Václaváku, a tam já jsem najednou viděl, jak se maká ve velkém stylu. Do té doby jsem znal české ateliéry, kde byl gauč a umělci se tam chodili schovat před manželkou a číst noviny. Ale Jirka to měl vždycky tak, že se pronajala tisícimetrová hala. Byla to taková moje stáž, já jsem nikdy během studia na akademii nevycestoval, ale s tím Jirkou svět přijel za mnou. Já jsem ty jeho zkušenosti z Ameriky a Evropy převzal. Zažil jsem velkorysost v praxi, pronajali jsme tři haly, pak jsme šli koupit nějaký gauč a on jich vzal rovnou deset. Zavedl mě hned do japonské restau-

race, naučil mě jíst hůlkama, prostě takové dost zásadní věci.

ET: A začal jsi malovat jiná témata?

JŠ: To ne, držel jsem si svou linku. Ale spíš jsem pochytil jeho způsob práce. Postavilo se deset velkých pláten a deset váz a Jirka řekl: „Nebudem moc filozofovat a děláme; tady se to natře tak a tak, vyzkouším, nejde, vezmu druhé plátno.“ V Čechách se v ateliérech moc mluví – možná, že to natru modře, možná to natru červeně, a člověk sedí týden v hospodě, nic nenatře a má z toho depky. Takže Jirka byl pro mě takový motor, ta hnací síla. Taky měl jiné finanční možnosti, takže se s tím nepáral. A tu velkorysost jsem od něj přejal.

ET: A čím se dobíjíš? Čerpáš energii z nějaké své podstaty?

JŠ: Já si připadám se vším tak nějak propojený. Chodím po Praze a koukám na staré baráky. Ale zároveň pocházím z Karviné z paneláku, a i to mělo svoje kouzlo. Takže chápu lidi, kterým prodávám svoje obrazy a vidím jejich vily. A znám dobře sociální byty v Karviné a ty lidi v nich mám rád.

ET: A máš obecně rád lidi?

JŠ: Mám.

ET: A máš hodně opravdových přátel?

JŠ: Nemám.

ET: Je pro tebe důležité, že tu po tobě něco zbude?

JŠ: Určitě. Já si odkládám obrazy, nejen pro svoje děti, ale i pro svoje pravnuky, mám to rozdělené... mě baví, co bude za dvě stě let.

ET: Proto tě asi baví zámky a kostely, protože jedeš tuhle linii.

JŠ: Mně jde o to, že to vydrží. Já jsem měl vždycky ze zvířat nejradši želvy, protože když želva chčípne, tak ti zbude želvovina, ten krunýř.

ET: Myslíš, že přijde období, kdy začneš malovat něco zevnitř, ze sebe?

JŠ: Já dělám dvě série. Jednak jsou to ty expresivní věci štětcem, a jednak ty válečkové obrazy, což se víc blíží grafice. A ty válečkové obrazy vznikly, když jsem maloval s kamarádem Petrem Pastrňákem. Ty jeho věci jsou ryzí abstrakce. Ale mně se i do těch válečků prodrala realita, byly to černobílé formy, a já tam najednou viděl květináče, plachetnice nebo hřbitovy. Takže moje touha je udělat nějaký abstraktní obraz, ale ještě se mi to nepodařilo. Ale zatím je obyčejná realita pro mě okouzující, fascinující a přesahující všechno.

ET: Je ti příjemnější vystavovat venku, nebo doma?

JŠ: To je spíš marketingová věc. Lidi rádi slyší, že mám výstavu v Londýně. Ale když jsem měl výstavu ve Veletržáku nebo v Galerii hlavního města Prahy, tak to pro mě byla větší pocta. Nejsem ani ten typ, kterého by bavilo žít jinde. Mě to baví tady v Čechách. Nemám vnitřní touhu žít třeba v New Yorku, jinak bych se sebral a věřil, že to dokážu.

ET: A co bys dělal, kdybys neměl talent?

JŠ: Asi bych přece jen zkusil ten los.

32

Martin Gerboc Zašpinění smyslu a významu

Martin Gerboc byl pro mě nejtajemnější postava celého symposia. Jeho kontroverzní obrazy vyvolávaly v každém, kdo na nich spočinul pohledem, silné emoce. On sám působil vyrovnaným dojmem decentního solitéra. Na společných večírcích bylo vidět, že je s námi, ale zároveň se vznášá v úplně jiných sférách. Když mi zavolal, že by se šel někdy koupat, vypadlo mi kafe z ruky, připadalo mi, že takovou banalitu ani nemůže myslet vážně. Rozhovor jsme se rozhodli vést právě u lomu, jenomže jsme se trefili do chvíle, kdy na stejné místo vyrazila spousta lidí. Vyšli jsme cestičkou nad lom, sedli na okraj cesty a Martin se dlouze zadíval na vodní hladinu, kde byla natlačená hlava na hlavě.

„Evokuje ti to něco?“ zeptala jsem se jen tak.

„Takové ty vápenné jámy v koncentráku,“ odpověděl Martin s klidným výrazem ruského šlechtice.

Eva Turnová: Vyjadřuješ se obratně a hodně toho víš. Jsou poznatky a inteligence pro tebe na žebříčku hodnot hodně vysoko?

Martin Gerboc: Poznatky jsou pro mě určující, ale zase příliš poznatků uvěžňuje; a co se týče inteligence – to slovo můžem někdy brát až skoro pejorativně, protože takový zdravý selský rozum je někdy mnohem cennější a přínosnější.

ET: Někteří lidé říkají, že na ně tvé obrazy působí depresivně. Připadá ti, že dát průchod temným věcem je přirozená věc, které se člověk nemusí bát?

MG: Mohou připadat depresivní někomu, kdo si neuvědomuje, že i kdybychom odkryli ten nejhlubší level, který máme, stále je to jen povrch. Jsem přesvědčený, že pod tím ještě existuje propast kaskád dalších emocí, které nejsme schopni nahlédnout. Když se budeme pohybovat v polohách interpretací, tak na jednu stranu můžeme tvrdit, že je třeba popřít negativní smysl deziluze, který každého z nás obestírá, ale můžeme dojít až k tomu, kdy se nihilistický pohled na svět povýší na něco povznášejícího. Ve stavech obecného optimismu většinou neselektujeme, ale přijímáme, a všechno se nám zdá fantastické, kdežto polohy spodních proudů s sebou přinášejí tu výhodu selekce; ale zároveň, jak jsem už řekl, je to uvěznění v sobě samém, co se potýká s takovými jevy.

ET: Myslíš, že někdo může tvůj způsob myšlení sdílet a vnímat to úplně stejně?

MG: Já jsem v tomhle skeptik, bohužel si nemyslím, že se dva lidé dokáží vůbec někdy potkat a naplno si porozumět, snad jen když pocházejí ze stejného socio-backgroundu, ze stejného prostředí, mají příbuznou historii, mluví stejnými slovy, sdílejí určitý počet podobných emocí z minulosti..., tam by se daly rozpoznat nějaké kořeny, na kterých by snad společná komunikace a porozumění fungovaly.

ET: Možná mají lidi jen přílišná očekávání, například konce vztahů často považují za fiasko. Ale když se s někým potkáš a něco si předáte, tak v tom okamžiku to nějakou funkci splnilo...

MG: To vlastně souvisí s tím, o čem jsme se bavili na začátku, že přílišné poznání nás uvěžňuje, kdežto sdílení nějakého momentálního okamžiku s někým může být víc povznášející, právě nevědomostí té chvíle. A může dokonce zanechat hlubší emoci, než když si někdo nastuduje Rolanda Barthesa

33

a je schopný mluvit o všech jeho struktu-
rách myšlení; a proto, na rozdíl od přílišné-
ho uvěznování prostřednictvím přílišného
poznání, je tohle ta emoce, tohle je ta epika
chvilé, prostřednictvím které snad můžeme
promluvit.

ET: Mě by zajímalo, jestli ty temné věci,
které asi vnímáš, jestli bys je radši uměl
přijmout nebo úplně zpracovat, a tak se jich
zbavit.

MG: Toho se nedá zbavit. Ale já nechci, aby
se to spojovalo s nějakými traumaty. Někdo
to vysvětluje na bázi rodinných anamnéz,
u mě nic takového není, já jsem měl do
určitého věku nejšťastnější dětství na světě.
I když občas se nějaký démon objevil a stále
se objevuje. Proto je pro mě držet se reality
jistá sebezáchovná páka.

ET: Ale stejně se pohybuješ dost na hraně.

MG: Rád se vyskytuju v prostředích různý-
ch subkultur, mám rád kabaret, pohybuju
se na gotické punkové scéně, takže je pro
mě celkem podstatné, jak pocít z toho
všeho, který někdy výtvarný vůbec není,
jak ho vtěsnat do hranic výtvarna tak, aby
o něm nikdo nemohl říct, že to je výtvarné.
Jako bych vytvářel malbu, ale zároveň se
té malbě bránil. Vytvářím médium, které
by mělo být v principu čisté, ale mě spíš
jde o jeho špínu, která se v něm zahnídla.
O zašpinění smyslu a významu. Když přijde
divák, tak mi nejde o to, aby cítil nějakou
katarzi.

ET: Máš to nějak promyšlené, nebo to
z tebe vychází samo?

MG: Já to jinak dělat neumím. Jak řekl
jednou ten šachový mistr Bobby Fischer:
Všechno je o prvním tahu. To ostatní je
jenom taková setrvačnost.

ET: Že se dostaneš do nějakého příběhu...

MG: ... který potom jenom naplňuješ. Ten
morální postoj musíme naplňovat, i kdyby
ho okolí nepřijalo. Jsme to my a nemůžeme
lavírovat podle změn nálad okolí. Prostě
jsme udělali tenhle krok, a když si za ním
stojíme a jsme k sobě upřímní, tak ho nemů-
žeme za chvíli obměňovat a přizpůsobovat
naši estetiku estetice davu. Následovat první
krok, i když s obměnami myšlení a jeho
vnitřních vztahů, se stane nevyhnutelným.

ET: Řekl jsi, že obraz by měl být podpisem
vraha-autora na těle své oběti...

MG: Myslím, že malba by měla být v určitém
smyslu zločin, pod který se podepíšeme.
Ať je to ten nejhrubší zločin, který nese
znaky specifického autorství. Hlavně ať to
není nějaká nasládlá, všeobecně interpre-
tovatelná veličina, to je jedno, jestli je to
literatura, nebo malba, nebo hudba... Ale
nejde o to, vědomě se postavit společen-
ským konvencím. Jde o to, vychutnat ten
zločin mimo zrak diváků se všemi důsledky,
a potom, když se takovýhle zločin posvětil
v galerii, je to už akt našeho nesouhlasu
s tím, aby se ten zločin zveřejnil. Mně se
zdá důležité to, aby nás ten zločin naplňoval
jistou primární rozkoší, která nesmí být
o malbě, přestože malujeme.

ET: O jakou realitu ti tedy jde?

MG: O tu realitu, která je jakoby ve chvíli
svého vzniku už zašpiněná, jako kdyby ve
chvíli svého vzniku sama sebe rušila. To
jsou ty postavy ze zvláštních světů, které
fungují jen pro okamžik, protože když
vyjdou z klubu o půlnoci nebo za tři dny, tak
najednou to v denním světle přestává být
realita; tamto byla pro nás realita, toto je
jen obecnost. Jakkoli krásné nebo přitažlivé
je nějaké jezero...

34

ET: Ale přitom tamto realita přece nebyla.

MG: Ale pro mě ano. Pro mě právě to, když
se zavřou dveře dekadentního kabaretu
nebo gotického klubu nebo uvaděčka
zhasne baterku na začátku symfonie a jsou
tam koncerty a pohybuji se tam mátožné
postavy, tak někdy mám ten zvláštní invert-
ní pocit, že toto je ta skutečnost, protože
v té chvíli je každý osvobozený od okolního
světa a tady reprezentuje svoji vášeň, to
chtění, vypovídá sám sebe. Potom vyjde ven
a samozřejmě naplňuje různé věci – je třeba
jít do obchodu, milujeme svoje rodiny, ale
tam uvnitř je kumulace toho, co chceme.
Kdybych nechtěl být tím člověkem, kterým
jsem, a dělám tam bizarní věci, tak bych
tam nešel, protože bych to považoval za
něco zvráceného..., ale ne, to je právě ten
můj anebo něčí svět.

ET: Máš vlastně takové ty běžné ambice?

MG: Tenhle půlrok jsem měl pět hodně
důležitých výstav s lidmi, kteří patří na
světovou malířskou scénu. To bylo pro mě
fantastické a jasně si uvědomuju, že je to
úžasné. A jsem vděčný i za to, že jsem tady
na sympoziu nebo že jsem dostal nabídku
učit na Akademii výtvarných umění v Praze.
Stále je to spíš jen konec těch jehliček, ale
jádro, ze kterého to vychází, to je to, co
s výstavami a s učením nemá vůbec nic
společného. Takže ambice jasně, neděláme
to do šuplíku, každého pohladí, když někdo
řekne: To je dobrý, to se mi líbí. Je to
taková forma zadostiučinění. Ale rozhodně
to neděláme pro to.

ET: Pro mě byl tenhle měsíc hodně inspi-
rativní, vidět, jak jste všichni konzistentní.
Kolik věcí musí být splněných, od citlivosti
přes zručnost až k praktičnosti.

MG: To je ten princip prvního kroku...

ET: Že si vlastně pořád tvoříme svůj osud.

MG: Ano. I když já na osud nevěřím vůbec,
ani na karmu. Doufám, že mě nedoběhne.

35

Ale věřím na to, že si ho můžeme každou
chvíli vytvářet jen my sami a nikdo jiný. Ale
nevěřím na předurčenost a podobné věci.

ET: A v nějaký kosmický princip věříš?

MG: Asi ano, ale jako kdybych se tomu
bránil a měl permanentní potřebu říkat
ne. Jako bych měl pořád v hlavě potřebu se
vším polemizovat...

ET: A kde se to v tobě bere?

MG: Můj otec byl spisovatel, psal poezii,
byl známý... a přátelil se s literáty, nositeli
Nobelovky a tak. A já, když jsem byl malý,
tak jsem chodil s ním a s těma lidma jsem
se potkával. A pamatuju si, že to byli lidé,
kteří pochybovali o všem. Byli schopni za-
seknout se na tom, jak si připalují cigaretu,
a desetkrát to zopakovat, aby si uvědomili
ten pohyb nebo aby to relativizovali nebo
prožili ještě jednou. Někdy to bylo zvláštní,
ale já jsem si z toho odnesl hodně pozi-
tivního. Jako kdyby nic nebylo definitivně
ustálené, všechno bylo proměnlivé, a právě
proto je třeba to zachytit v tom okamžiku.
Mám rád tu přítomnost, která se nedá
pojmenovat jinak než přítomnost.

ET: Taková kvintesenciální...

MG: Ano, a dokonce popírá samu sebe,
prostě je sama sebou zbastarděná. Chvilé,
která interpretuje samu sebe, ale za
chvíli už neplatí, protože je zašpiněná jiným
významem. Proto potřeba prožití a uchope-
ní zločinu, chytit za hrdlo, vychutnat si tu
chvilí a snést, když tělo bezvládně odpadne,
být Faustem, a stále zkoušet odběhnout
z území umění, i když jsme jeho vězni.

ET: Ony se možná i ty synapse v hlavě
zapojují jinak, možná jde i o to, že je to
osvěžující.

MG: Ano, je to velmi osvěžující.

Tono Stano
Jako by rez zaplavila všechno

Noemi Smolik: Ty jsi vlastně fotograf, ale tady v Mikulově připravuješ něco, čím jsi nás všechny překvapil. Co to je?

Tono Stano: Já jsem sice považován za fotografa, ale já sám se necítím tímto médiem být jakkoli omezován. Takže mi nedělá problém vstupovat do jakéhokoli teritoria, které mi přijde přitažlivé. No a přitažlivé se to, co teď dělám, stalo tím, že sympozium mě vyzvalo k účasti a já jsem se rozhodl, že využiji ten prostor pro experiment, který jsem měl již delší dobu v hlavě. Tady v Mikulově se pro to naskytla ideální příležitost.

NS: A co to je?

TS: Já vždy hledám nějakou zajímavou souvislost s krajem, kde jsem, a ten mikulovský kraj je známý tím, že to byl od pradávna jakýsi koridor, kudy prošla spousta migrantů. Tak mě napadlo vytáhnout věci ze země, které tam leží, a pokusit se jim dát příležitost dále žít. A pokud by se ukázalo, že ta doba v zemi se na těchto věcech nějak podepsala, tak budu rád, když to vyjde najevo. Takže jsem ty nálezy nejdříve zbavil rzi a potom jsem ty, které nebyly k použití jako objekty, ale jako materiál, natavil a pomocí různých forem jsem z nich vytvořil jakési nové tvary.

NS: Ale jak tyto předměty tady hledáš?

TS: Já nesháním jenom tak věci ze země. Já mám jednu unikátní pomůcku, která se jmenuje detektor kovů, a ta mi řekne, že pod zemí je kov a jakého charakteru, a já se potom pokusím ho vykopat. A musím říct, že tady v Mikulově to pro mě byl čas velkých překvapení a nadějí, protože v té zemi se může skrývat něco, co člověka skutečně ohromí.

NS: A našel jsi něco ohromujícího?

TS: Já jsem asi před třemi roky koupil v Praze úžasný kabát z doby Wolfganga Amadea Mozarta, který neměl ani jeden knoflík. A když jsem začal s tím detektorem pracovat, tak jsem zjistil, že jeden častý nález jsou měděné anebo niklované knoflíky z různých dob, a ty jsou teď přišité na tento kabát...

NS: Z jaké doby jsou tyto knoflíky?

TS: Já bych tipoval, že je tam pár knoflíků z doby renesance, jeden by mohl být z doby Napoleona, pak jsou tam takové obyčejné kovové knoflíky, ty používali asi sedláci.

NS: A co dalšího jsi našel?

TS: Pak jsem našel zajímavé části kovu. Během mého hledání jsem zjistil, že toto je část republiky hodně navštěvovaná hledači kovů, kteří ale ignorují železo. Železo oni mají vypnuté v tom hledači, a já jsem se právě proto zaměřil na železo a také na olovo a cín – to ty hledače taky příliš nezajímá – a to hlavně z toho důvodu, abych je přetavil na nějaký kompaktnější tvar.

NS: A jak tyto nalezené objekty budeš během výstavy prezentovat?

36

TS: Jednak tady budou fotky, kde bude vidět můj postup práce, kde bude vidět, jak chodím po poli s detektorem a potom jak na tom samém poli tavíme – udělali jsme si takovou polní tavírnu – a pak také bude vidět to lití do formy. Já jsem si už z Prahy přivezl čtyři vitríny, které vypadají jako z muzea 19. století, a do nich dám ty původně zrezlé, ale mnou očištěné věci. Bude to taková vznešená instalace.

NS: Právě takto prezentované objekty, které jsou často banální, potom vypadají jako vzácné relikvie. Ale proč je neprezentuješ v původním zrezlém stavu, proč je čistíš?

TS: Protože ta rez jako by vše zaplavila a protože to je také tak trochu klíšé, nechť věci v původním stavu. Když je očistím, ta rez je pryč a je vidět i to, co vykousala. Mě právě zajímalo, jak ta rez postupně mění tvrdý kov až třeba v prach.

NS: Ty jsi fotograf jak módní fotografie, tak i umělecké. To ti někteří lidé zalívají, protože si myslí, že to nepatří dohromady. Pro tebe to ale, jak se zdá, není problém, proč?

TS: Já se jednoduše nechci vymezovat. Dělal jsem to, co mě přitahuje. Já jsem fotografii dělal, když jsem skončil FAMU. Teď už tak dvacet let vlastně nefotografuju, jenom tak jednou za dva, tři roky něco udělám. Ale přímo módu nebo módu na zakázku vlastně už vůbec nedělám. To jsou jen výjimky. Převážně se teď zabývám volnou tvorbou.

NS: A jak vypadá ta volná tvorba, čím se zabýváš?

TS: Poměrně dost jsem se v poslední době zabýval analogovými fotografiemi na velkých formátech, protože jsem dostal nabídku zpracovat zapomenuté, velkoformátové polaroidy 60 krát 75 centimetrů, tak to jsem udělal takovou větší kolekci. Potom jsem dostal příležitost pracovat technikou, které se říká „kolodiový proces“. Takto vlastně pracovali první fotografové,

že nanесли na skleněnou desku kolodiovou emulzi, tu desku potom vložili do aparátu a ještě za vlhka ji exponovali. Tím vznikly takové poetické fotografie, které nebyly tak zaostřené, jak jsme na to dnes zvyklí. A jinak pořád dále rozšiřuji svoji sérii bílých stínů. Potom se také zabývám abstraktními fotografiemi, které vycházejí ze specifického svícení.

NS: Takže se vlastně pohybuješ mezi fotografií, která – dalo by se říci – reprezentuje skutečnost, a zároveň fotografií, která nemá přímý vztah ke skutečnosti, a je proto abstraktní. Co tě na tom zajímá a v jakém vztahu se tyto dvě formy fotografie nacházejí?

TS: Od svých začátků až do nedávné doby jsem se téměř výhradně věnoval práci s figurou. Figuru jsem často zjednodušoval-abstrahoval, prostě se snažil odbourat vše nepotřebné. Před pár lety mne začali zaměstnávat představy čistě abstraktních kompozic, kde se lidské tělo neobjevuje vůbec.

NS: Co byl během tvého pobytu v Mikulově ten nejzajímavější zážitek?

TS: Měl jsem zde spoustu zážitků, ale takový, který se mi hned vybaví, je, že jsem jednoho dne přijel na pole, a když jsem vystoupil z auta, slyšel jsem něco jako pískání a myslel jsem si, že je to nějaký zraněný velký pták, nějaký dravec. Bylo to něco jako orlí mláďata, která křičí, protože mají hlad. Šel jsem tedy za tím zvukem a objevil jsem srnu spadlou do takové až dvoumetrové jámy, která byla uprostřed pole. Hned jsem zavolal pomoc, přijeli policajti a milou srnu jsme zachránili.

37

Tea Dohnalová je éterická a dynamická bytost v jedné ženě. Na mikulovském sympoziu instalovala vlastní výstavu, pomáhala s produkcí, byla společenská a pořád zářila. Všechny činnosti zvládala s grácií, přestože ji většinu času tahala za sukni její nedávno narozená dcera Maya. Sympozia se zúčastnila v pozici studentky, ale leccos napovídá tomu, že se z ní brzy vyklubou významná osobnost výtvarného světa.

Eva Turnová: Začala jsi dělat umění kvůli tomu, že ses chtěla uzavřít do vlastního světa, nebo tak přirozeně vznikalo a vůbec o těch důvodech nepřemýšlíš?

Tea Dohnalová: Vždycky jsem nad tím přemýšlela. Já to mám v rodině, takže jsem věděla, do čeho jdu, a nebylo to nic překvapivého. Chtěla jsem být umělcem už od dvanácti a vždycky jsem věděla přesně, co to znamená a co pro to musím udělat, takže mám tu výhodu v tom, že vím, do čeho jdu. Ale nevýhodu v tom, že nad tím přemýšlím někdy až moc.

ET: Mně připadá, že se v tobě snoubí nespoutanost s velkou zodpovědností. Jak to vlastně vnitřně zvládáš, pořád takhle přepínat?

TD: Já myslím, že je to výborná kombinace. Nepřepínám, jsem oboje. Nemám problém s tím, být totální hipisák a paříč, na druhou stranu jsem, myslím, dobrá organizátorka. Hlavně to umění беру zodpovědně, vím, že jestli to chci dělat a uspět, musím prostě držet.

ET: Máš teď malou Mayu, jak to stíháš?

TD: V momentě, kdy jsem otěhotněla, jsem se rozhodla, že to v mém životě nic nezmění. Dva týdny po porodu jsem měla státnice, po dvou měsících obhajobu bakalářky, a i když to bylo ze začátku těžké, tak jsem si řekla, že se musím naučit spojit život Mayi s tím svým. V téhle fázi jsem toho schopná hlavně díky svému příteli, který to respektuje. Celý svůj současný život přizpůsobil jenom mně, ale oba víme, že za rok moje studium skončí, bude klid a budem si moct vést svůj život po svém.

ET: Je pro tebe tohle sympozium přínosem?

TD: Pro mě je to určitě přínos. O to, abych se dostala na sympozium, jsem usilovala několik let, takže jsem vlastně pořád čekala, kdy to přijde. Nic z toho, co se tu děje, pro mě není překvapení, protože jsem tu byla i na zahájeních a na vernisážích předchozích "dílen", ale když mi Libor napsal, že mě fakt vybrali, tak jsem se rozbrečela a byla jsem strašně šťastná. Nejvíc jsem se těšila na setkání těch lidí tady. Že poznám osobnosti, s kterými bych se nikdy nemohla normálně potkat.

ET: Kdo je ti tady z těch lidí výtvarně nejbližší?

TD: Určitě Werner Mally. To je můj vzor, o kterém jsem ale nevěděla, že existuje. Protože on je přesně ten pracant, žije v Německu, takže to má ještě jinak nastavené, u nich je to normální. Tady to moc normální není. Werner je navíc hodně pozitivní člověk, který je s uměním úplně spjatý. Propojuje sebe, okolí a všechno to dává do toho, co vytváří. A přitom to, co vytváří, je tak strašně jednoduché, a to je na tom úžasné.

ET: Kde sama sebe vidíš tak za deset let? Co je ta meta nebo vize, jestli nějakou máš?

TD: Můj životní cíl je žít se svým uměním, ale ne tím způsobem, že budu dělat zakázky, ale tím, že si budu dělat, co chci, a lidem se to třeba někdy začne líbit.

ET: A co pro to děláš?

TD: Mám teď osobní cíl jednu výstavu ročně. Prostě bych chtěla být aktivní ve vystavování, aby umění žilo, protože pokud leží někde ve sklepe, tak je k ničemu. A chtěla bych nějakou harmonii a klid a ten svůj uzavřený svět, nějaký ten statek nebo domeček, kde budu mít svou rodinu a umění, ale na druhou stranu to bude přístupné ostatním lidem...

ET: Myslíš, že si člověk může vědomě svůj život do velké míry nastavit?

TD: Já strašně věřím v sílu člověka a myšlenky. Já na tom vlastně úplně stavím. Proto jsem možná na svůj věk příliš cílevědomá, ale to jenom proto, že věřím v člověka obecně, takže si myslím, že každý může dosáhnout prakticky čehokoliv, když v sebe věří a ví, co chce.

ET: Kdybys teď měla větší množství finančních prostředků, jak bys s nima naložila?

TD: To bych asi ani nechtěla, myslím, že by se to tím všechno zkazilo. Pro mě to, že si vybuduju svoje soukromé království, to je pro mě životní cesta. My teď opravdu začínáme od nuly, takže budeme žít v chatičce, kde není vlastně nic.

ET: Já myslela, kdyby ti někdo dal třeba sto tisíc na tuhle výstavu.

TD: Tak sto tisíc nepovažuji za žádné velké peníze, to je tak na jednu sochu.

ET: A kdyby ses nemusela vůbec omezovat?

TD: Tak bych určitě začala nějak pracovat s instalací. Tady poprvé zkusím, jak instalace vlastně funguje. Láká mě to. Novodobý trend je, že umělec a kurátor jsou na jedné úrovni, kurátor je dokonce mnohem důležitější. Takže uděláš sochy, které tě budou stát deset let času, a přijde nějaký slavný kurátor, postaví je na záchod nebo na krabice od čokolády a bude to úspěch, protože on to nějak pojal. Takže chci být časem zároveň i svoje kurátorka.

ET: Je v těch věcech, co děláš, nějaký skrytý vzkaz?

TD: No, mně s tímhle strašně pomáhají moji přátelé. A právě proto jsou pro mě důležité výstavy, protože při poslední výstavě tady v Mikulově byla vernisáž, mám tam sochu, jmenuje se Meditující, a umístila jsem ji přímo na zem, protože je to přirozenější; a přijdu do těch výstavních prostor, ti nejdůležitější lidi už odešli a zbyli tam jenom moji přátelé a všichni seděli v kroužku s tou sochou, pili víno, povídali si a říkali, že je to úžasný, že je to nádherná socha, že tady s ní komunikují a že tam díky ní vznikla krásná atmosféra. Pro mě je důležité, aby ty sochy nějakým způsobem k člověku takhle mluvily... jinak moje skryté významy jsou takové, že se hodně zabývám tématem smrti, ne ale proto, že bych se toho děsila...

ET: Na smrt jsem se tě ani nechtěla ptát.

TD: No já právě ráda přetvářím téma smrti v něco krásného. Už mám jednu třímetrovou mrtvolu v rakvi, tu mám právě hodně ráda, a to má být právě něco povznášejícího... Mám pak sérii sta posmrtných masek, a když to není smrt, tak to je nějaká historie nebo příroda, teď jsou to ty menhiry...

ET: Ale ty asi neřešíš konfrontaci se smrtí jako takovou.

TD: Docela řeším, protože my jsme ta šílená generace, kdy se nám kamarádi ve dvaceti zabíjejí, je to docela děsivé, a od té doby si myslím, že ta moje tvorba nabrala trošku jiný směr. Protože najednou jsem začala nad věcma přemýšlet a myslím, že mě to změnilo.

ET: A čím myslíš, že je ta generace šílená?

TD: Já nevím, jestli je to tím, do jaké doby jsme se narodili, že jsme měli všechno už odmalička a lidi najednou nevědí, co s životem a kde je ten smysl, což není třeba můj případ, ale když někdo v životě nemusel řešit žádný velký problém, tak vlastně snadno ztrácí jistotu v život sám o sobě, v sebe a přírodu.

ET: Lidi hledají všude jinde, než aby hledali tam, kde to je.

TD: A já jim nemůžu nijak pomoci, i když jsou to moji nejbližší. Jediné, co můžu dělat, je, že když se s nimi vidím, tak mi říkají, že další tři dny budou šťastní, a já vím, že to tak je. Když budu silná já, tak si ze mě můžou brát nějakou tu energii. Kdybych se jim snažila něco nutit nebo vysvětlovat, tak to stejně nemá smysl. To si stejně člověk všechno musí najít sám.

ET: Jsi hodně nastavená na rozdávání, což moc lidí nemá.

TD: No, to je pro mě hrozně důležité. Ono je to logické, čím víc člověk dává, tím víc toho zpátky dostává. Je to vlastně skoro až sobecké. Já pro někoho udělám nějakou maličkost a ten člověk mi to vrátí úplně nepřiměřeně moc. Tak to ale chodí. Proto nechápu, proč lidi nejsou takoví všichni, protože to by se měli na světě hrozně krásně.

40

Noemi Smolik
Teď se to začíná obracet

Noemi Smolik, kosmopolitní teoretička, ve které se snoubí bohemství s neuvěřitelnou houževnatostí, mě první den sympozia překvapila tím, že protančila celou after-party. Občas si odskočila k nám sedícím za účelem doplnění tekutin, aby s naprostou lehkostí předvedla, že zná dokonale českou hudební undergroundovou scénu. Tato věčně mladá žena s nesmírnou vitalitou má ještě navíc dar, že svůj potenciál umí smysluplně zaměřit. K vernisáži přispěla elaborátem, kde se píše o společenství, které během měsíce v Mikulově vzniklo, jako o sociální plastice, což je termín německého umělce, filozofa a teoretika umění Josepha Beuyse, kterým trefně vystihla atmosféru sympozia.

Eva Turnová: Řekni mi, jak se rodí teoretička.

Noemi Smolik: Já jsem měla jako dítě dva zájmy: umění, které mě fascinovalo, nejvíc to umění po druhé světové válce, o kterém u nás tehdy nebyly žádné publikace. Vzpomínám si, když mi bylo asi tak čtrnáct, jak někdo přivezl knížku o surrealismu a my jsme si ji s kamarády půjčovali, já ji měla u sebe jen na jednu noc, takže jsem ji zhlédla najednou. A zároveň jsem vždycky ráda a dobře psala. Takže když jsem odešla, tak mi bylo úplně jasné, že budu studovat dějiny umění a psát.

ET: A ten impulz k odchodu byl, že jste to tady měli ztížené kvůli rodičům?

NS: Ano, protože já jsem věděla, že nemám žádnou šanci u nás studovat. Moje tři mladší sestry tu zůstaly a ani jedna studovat nemohla. Navíc jsem byla, coby

dcera třídního nepřítele, ve škole dost terorizovaná, takže i z toho důvodu jsem chtěla odejít.

ET: Odjela jsi do Německa a po nějaké době ses přesunula do New Yorku, v době, kdy to tam hodně žilo. Jaký byl New York osmdesátých let?

NS: Já jsem měla to štěstí, že jsem tam byla právě v tomhle období, kdy v oblasti umění probíhala taková, řekla bych, obroda. New York a americké umění celá léta dominovaly a najednou, začátkem osmdesátých let, se to přehouplo a začalo se prosazovat německé umění, v New Yorku se objevili Italové, Angličani... Američané z toho byli překvapení, vznikl obrovský potenciál, takže se to tam v těch klubech a hospodách míchalo a žilo to tam. Já jsem chodila do baru, kam chodila třeba i Madonna a různí umělci, kteří v té době ještě vůbec známi nebyli, dnes jsou ale světoznámí. Takže to byla hodně zajímavá doba, to se potom radikálně změnilo a už se to nikdy nevrátilo.

ET: A bylo snadné studovat v New Yorku dějiny umění?

NS: Úplně snadné to nebylo, ale šlo to, já jsem měla podporu od jednoho z nejvýznamnějších tehdejších teoretiků Donalda Kuspita, který si mě oblíbil, takže s ním jsem chodila na semináře a navštěvovat umělce. A jemu vděčím za to, že jsem se stala kritičkou, protože ten mě tu kritiku vlastně naučil a také on mi zprostředkoval kontakt k americkému časopisu Artforum, kam dodnes přispívám.

ET: A co dalšího přispělo k tvému vývoji?

NS: Já vždycky říkám, že člověk musí samozřejmě něco dělat, ale musí mít také štěstí. A já jsem měla obrovské štěstí, že jsem byla v New Yorku v téhle době; pak jsem se vrátila a v Kolíně nad Rýnem, v jedné hospodě, kam chodili umělci, jsem potkala šéfredaktora Kunstfora, to byl tehdy v Německu nejdůležitější časopis. A vyprá-

41

věla jsem mu o New Yorku, jak tam Němci vystavují, jak jsou z toho Američani vedle, jaké se tam vedou diskuze, a on mi říká: Tak to napiš. Tak jsem si sedla a napsala, co se právě v New Yorku děje, on to vydal, hned nato mi zavolali z rozhlasu, že to četli, a požádali mě, abych pro ně o tom udělala vysílání, a takhle přirozeně se to rozjelo.

ET: A čím si myslíš, že jsi výjimečná, co se týče psaní? Je to nějaká kombinace objektivit a intuice?

NS: Když jsem byla dítě, tak si moji rodiče pořád stěžovali, že jsem strašně zvědavá, že chci všechno vědět, všechno rozebírám. Já si myslím, že zvědavost je předpoklad. Já umělce vždycky vyzpovídám, vždycky po těch věcech jdu, nemám klid, dokud to nějak nepochopím. Taky jsem hodně studovala a četla, mě vždycky zajímala filozofie, což je taky pro kritiku důležité, protože to, o čem se ve filozofii diskutuje, to je to pozadí, ve kterém se umělci zrcadlí. Co se týče objektivit, tak já pořád říkám, že kritik není nikdy objektivní. Lidé si myslí, že kritika je od toho, že se něco kritizuje, hodnotí, což je špatné chápání toho termínu, které pochází z řeckého slova „krinein“, a to znamená ne kritiku, ale srovnávání. A o to v kritice jde, dovést konkrétní umění do souvislostí. A když ty souvislosti najdeš a když jsou aktuální a mají publiku co říct, tak je to automaticky dobré umění. A nemusíš ani psát, jestli je dobré, nebo špatné.

ET: V tom tvém článku o sociální plastice jsi pěkně vystihla, jaká entita se tady vytvořila, například i pro Duncana Higginse jsou nově vytvořené vztahy inspirující, i on tu sílu vidí tady v tom spojení.

NS: Já jsem tu asi tři dny chodila a říkala si, jak to udělat, abych něco o tom společenství, co tu vzniklo, dala do textu. No a pak mě napadla ta sociální plastika. Ačkoli musím říct, že jsem v mnoha bodech vůči Josephu Beuysovi kritická; ale pro mě měl význam svým vystoupením v šedesátých letech, což byla doba, kdy všichni umělci byli individualisti, velcí mistři, kteří udělali obraz, a ten obraz divák jako individuuum vstřebával. Byla spíš tendence, že umění nemá nic do činění se společností nebo všedním dnem. A v té době Beuys vystoupil a řekl, že to nestačí, že umění musí souviset s denním životem a společenstvím, a to opravdu hodně změnilo situaci v celé Evropě i v New Yorku, takže v tomhle má Beuys pravdu. To je jeho význam.

ET: Jaké bylo tvoje hlavní téma?

NS: Já jsem v Německu brzy zjistila, že dějiny umění na Západě jsou psané z pohledu Západu, že jsou hodně eurocentrické. A že vycházejí z toho, že Západ je nejprogresivnější a zbytek světa ho vždycky jenom napodobuje. No a já jako Češka se slovanským jazykem, která se zajímala o Rusy a vládla celkem slušnou ruštinou, jsem začala číst různé ruské dokumenty v originále, ono toho tenkrát nebylo moc přeloženého... a zjistila jsem, že celá interpretace ruské avantgardy je nesmysl. Tak jsem na tom začala horlivě pracovat. Začala jsem chápat, že interpretace ruské avantgardy Západem, který ji interpretoval tak, že Malevič a Kandinskij se dívali, co se dělo v Paříži, pak to převzali a stali se tak součástí západní moderny, je mylná. Já tvrdím, že ruská takzvaná avantgarda vznikla naopak z protestu vůči homogennímu nároku západní moderny a z navrácení se

42

k ruské ortodoxní tradici a že ta interpretace západních vědců je čistá projekce jejich vlastních přání, jak o tom mluvil ve vztahu k arabské kultuře palestinský literární kritik Edward Said.

ET: A jak tvoje interpretace byla přijatá?

NS: Většina ředitelů významnějších kunsthistorických institucí se na mě vrhla, že je to nevědecké. Došlo to tak daleko, že když mi měli prodloužit nastálo profesuru v Hamburku, ozvala se tamní ředitelka kunsthistorické instituce, že to nejde, aby někdo jako já dostal v Německu profesuru. Opravdu mi ji nedali. Pak se v Münsteru stalo úplně to samé. Tak jsem se vrátila k současnému umění, o kterém jsem psala vždycky, a asi osm let jsem to nechala ležet. Teď se to začíná obracet, v newyorském časopise e-flux jsem s obrovským úspěchem zveřejnila svoji tezi, a ten časopis má i nakladatelství a chce vydat hned celou knížku.

ET: Co si myslíš o českém umění, kdybys to měla srovnat?

NS: Česká umělecká scéna byla dost izolovaná. Já si myslím, že ještě ta poslední generace, to je ta generace, jejímž představitelům je dneska kolem osmdesáti, devadesáti let, Grygar, Malich, Kolíbal, byla informovaná. Ale od konce šedesátých let došlo k přerušování kontaktů se západní Evropou, přitom vývoj, kterým západní umění prošlo, byl obrovský.

ET: Takže tu nebyla ta propojenost.

NS: Nebyla. A co já říkám, a jsem většinou považována za kacíře, že když tady kritik Chalupecký začal v šedesátých a sedmdesátých letech prosazovat teorii o tom, že Západ je dekadentní, že se tam nemůže vytvořit něco hlubšího a naopak že tady, kde se trpí, může vznikat to pravé umění – což byl asi psychologický tah – tak tu začal ten úpadek. Já si myslím, že tímto postojem napáchal dost škody, protože to není pravda a protože to vedlo k nepokoře; když to

srovnám třeba s Poláky, tak ti byli vždycky více informovaní, a díky tomu si v sobě vypěstovali větší pokoru.

ET: Baví tě někdy, že jsi úplně proti proudu?

NS: Ani ne, ale já jinak nemůžu, už jsem si kolikrát říkala, dopřic, proč nemůžeš jít s proudem, bylo by to jednodušší, proč tě vždycky napadá něco jiného... ale to je ta moje zvědavost a zvědavost. Já když něco zažiju, tak se ptám, odkud to pochází, a tak si o tom začnu číst a zjistím různé souvislosti... chci vždycky vědět, proč to je, proč se ty lidi chovají tak, jak se chovají.

ET: Měla jsi vlastně v Německu nějaké zázemí?

NS: Moc jsem toho neměla. Ale já jsem věděla, že tady bych nemohla studovat. Jako dítě jsem zažila ve škole různé podrazy, že mi třeba schválně psali chyby do diktátů, aby mi nemuseli dát jedničku. Takže pro mě bylo nějak psychicky důležité dokázat sobě a bolševikovi, že to všechno zvládnou, i když se mě snažili zlomit. Byl to vědomý program, kterým se děti třídních nepřátel měly zničit. A to jsem už jako dítě vycítila a řekla jsem si, že mě nezlomí a že se v té cizině prosadím, i když to bude těžké. A kdybych se měla znovu rozhodnout, tak se rozhodnu stejně, protože mi to přineslo bohatý život, spoustu jsem se toho naučila a pořád se ještě učím. Cítím sama sebe jako součást takového mezinárodního společenství, ať přiletím do Moskvy, do New Yorku, nebo do Astany, tak vždycky někdo z mého psaní moje jméno už zná a okamžitě se stanu součástí toho prostředí. Stejně tak to vlastně probíhalo i tady v Mikulově.

43

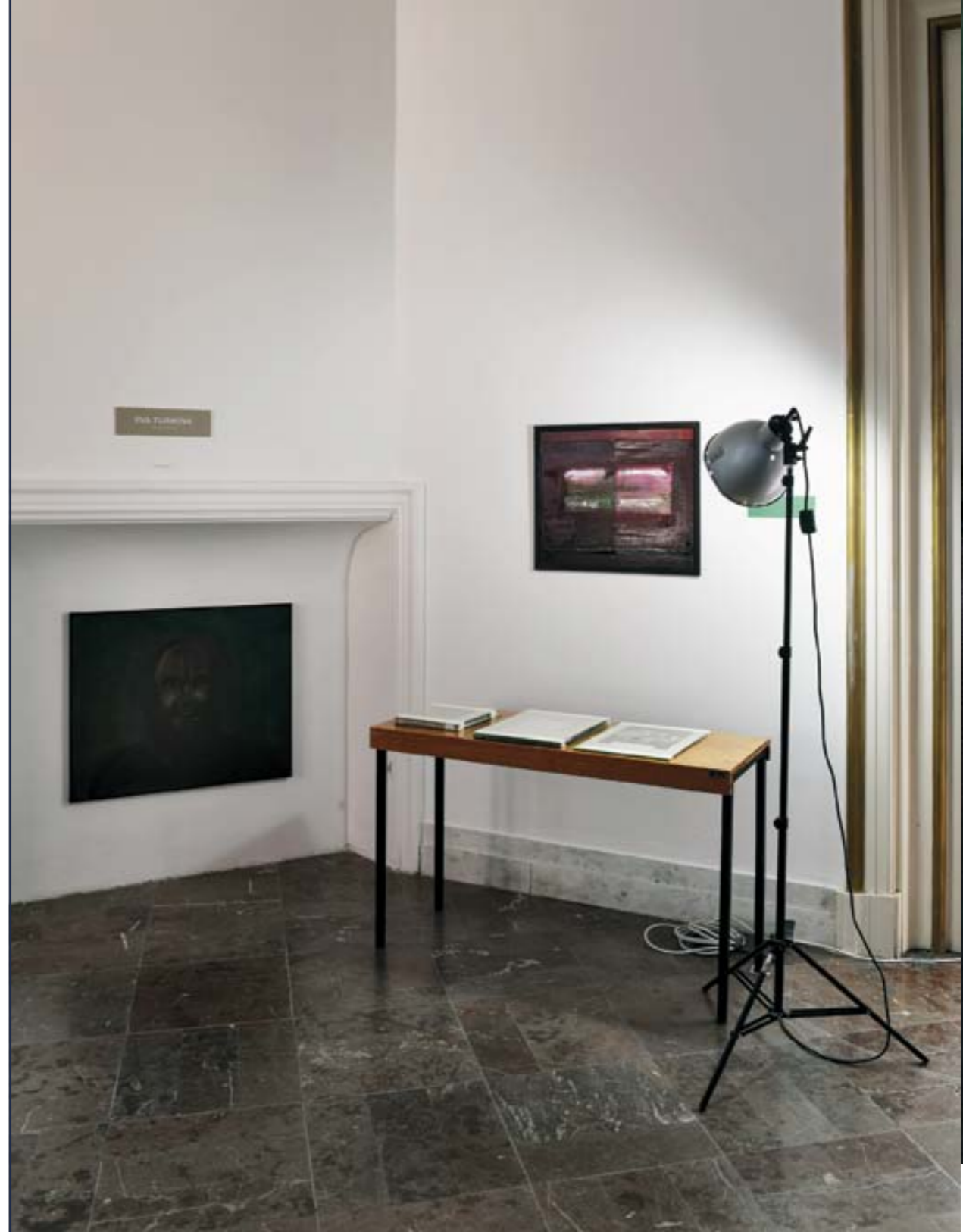
Přírůstky do Sbírký současného
umění města Mikulova

Additions to the Collection
Contemporary Art of Mikulov

Eva Turnová In the Dark akryl na plátně, 70 x 85 cm
acrylic on canvas

46

47

Duncan Higgins Dionysus dreams –
sisters and bothers get
ready to go

olej, vodové barvy na skle,
53,5 x 63,5 cm
oil and watercolour on glass

Duncan Higgins Cyklus Dionysus dreams objekt, 40 x 30 x 3,5 cm
Europe 2000 + 18 object 50

Duncan Higgins Cyklus European dreams objekt, 30 x 24 x 2,5 cm
2000 + 18 object 51

Duncan Higgins

Cyklus Dionysus dreams
Europe 2000 + 18

olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm
oil and pencil on canvas

52

the triumph of my mothers tired eyes

Duncan Higgins

Cyklus Dionysus dreams
Europe 2000 + 18

olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm
oil and pencil on canvas

53

*the void looked at them and they
looked back at it*

Duncan Higgins Cyklus Dionysus dreams olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm 54
Europe 2000 + 18 oil and pencil on canvas

They hung around here an awful long time

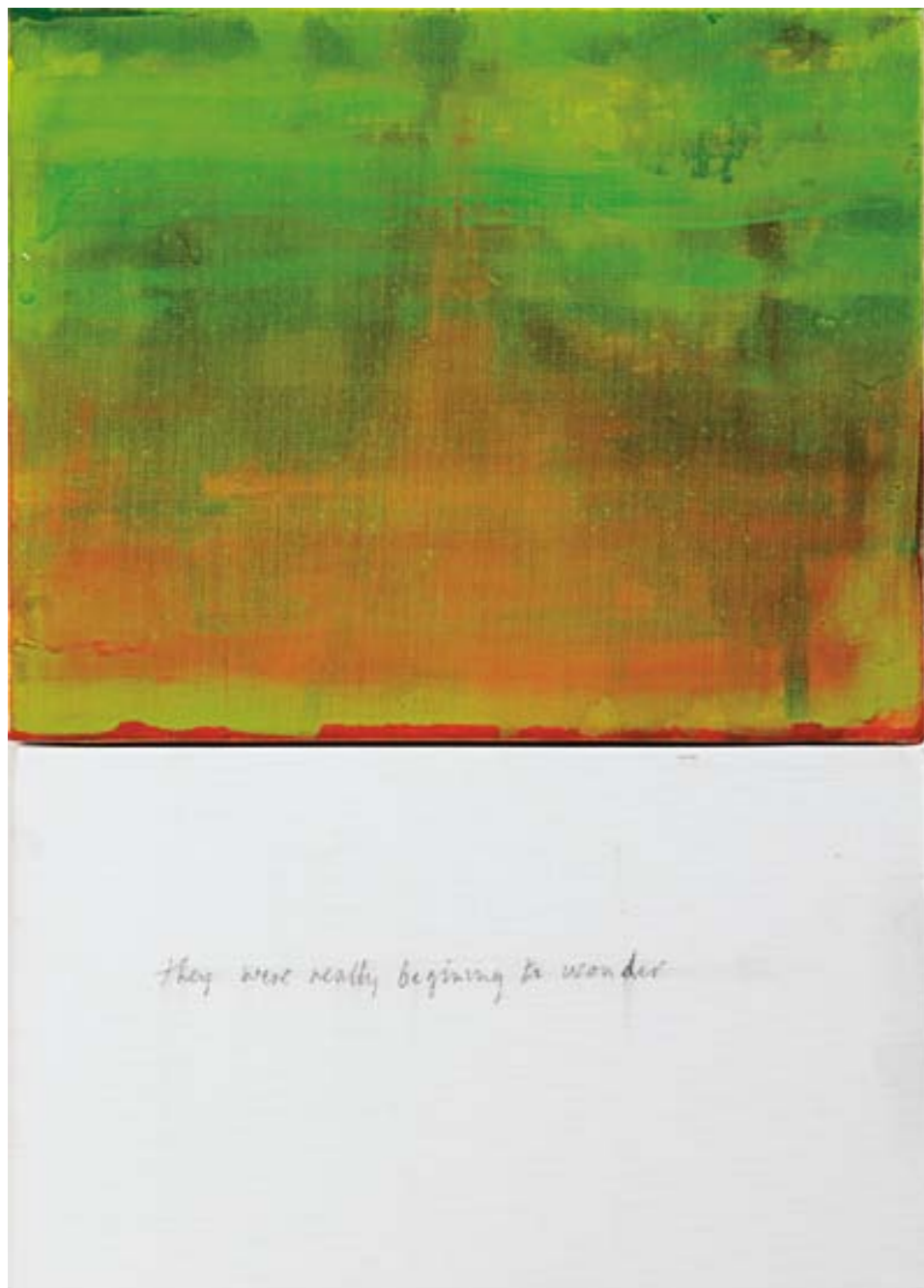
Duncan Higgins Cyklus Dionysus dreams olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm 55
Europe 2000 + 18 oil and pencil on canvas

Higgins

Duncan Higgins Cyklus European dreams olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm 58
2000 + 18 oil and pencil on canvas

Duncan Higgins Cyklus European dreams olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm 59
2000 + 18 oil and pencil on canvas

Duncan Higgins Cyklus European dreams olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm 60
2000 + 18 oil and pencil on canvas

if what?

Duncan Higgins Cyklus European dreams olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm 61
2000 + 18 oil and pencil on canvas

what will it look like when we get there

Duncan Higgins Cyklus European dreams olej a tužka na plátně, 35 x 25 cm
2000 + 18 oil and pencil on canvas

They still didn't seem to be getting anywhere

62

Pavel Opočenský Zlatý plech pastelky na papíře, 59,5 x 84 cm
Zlatý plech pencils on paper

63

Small white label with illegible text.

Small white label with illegible text.

Pavel Opočenský Víklan – Memento Mori mrákotínská žula, 175 x 95 x 125 cm 66
Rocking stone – Memento Mori Mrákotín granite

Small informational label on the wall.

Werner Mally Svatá přestávka (Šabes) Židle 3107 A. Jacobsen, 102 x 128 x 53 cm 75
Holy Break (Shabbat) Chair 3107 A. Jacobsen

Werner Mally Rorýs 8 ruční papír, 33 x 15 x 13 cm
Common swift 8 hand-made paper

76

Werner Mally Sluneční projekce Sun Projection perforovaný papír, 104 x 68 cm
perforated paper

77

Jakub Špaňhel Kostel sv. Jana Křtitele akryl na plátně, 220 x 160 cm 78
The Church of St. John the Baptist acrylic on canvas

Tereza Brichtová Zeď v Karlíně akvarel na papíře, 70 x 100 cm
Wall in Karlín watercolor on paper

80

Tereza Brichtová Zeď v Karlíně akvarel na papíře, 70 x 100 cm
Wall in Karlín watercolor on paper

81

Tereza Brichtová Karlín studio akvarel na papíře, 70 x 100 cm
watercolor on paper

82

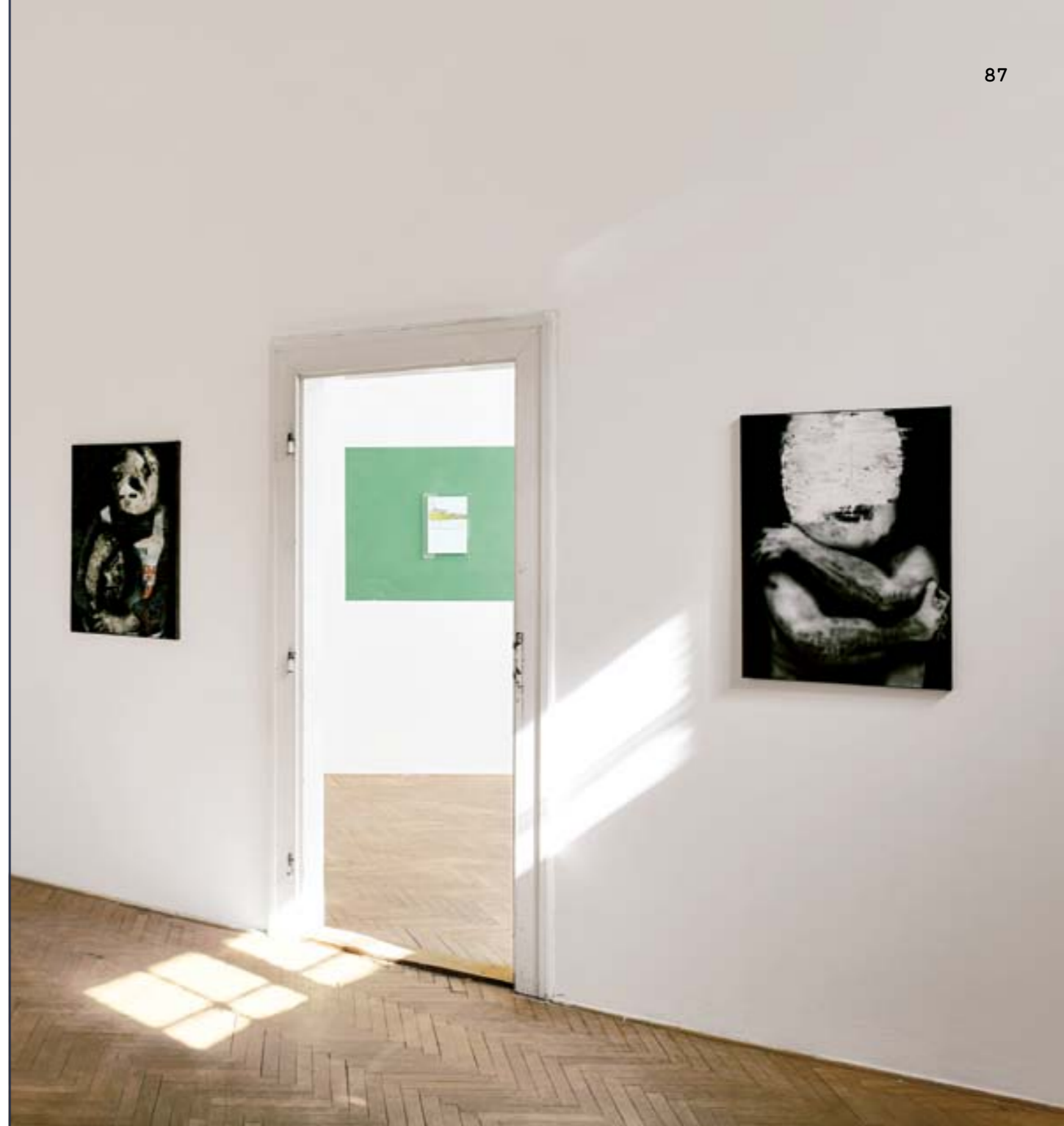

Tereza Brichtová Otevřený Vítkov Open Vítkov akvarel na papíře, 70 x 100 cm
watercolor on paper

83

Tea Dohnalová

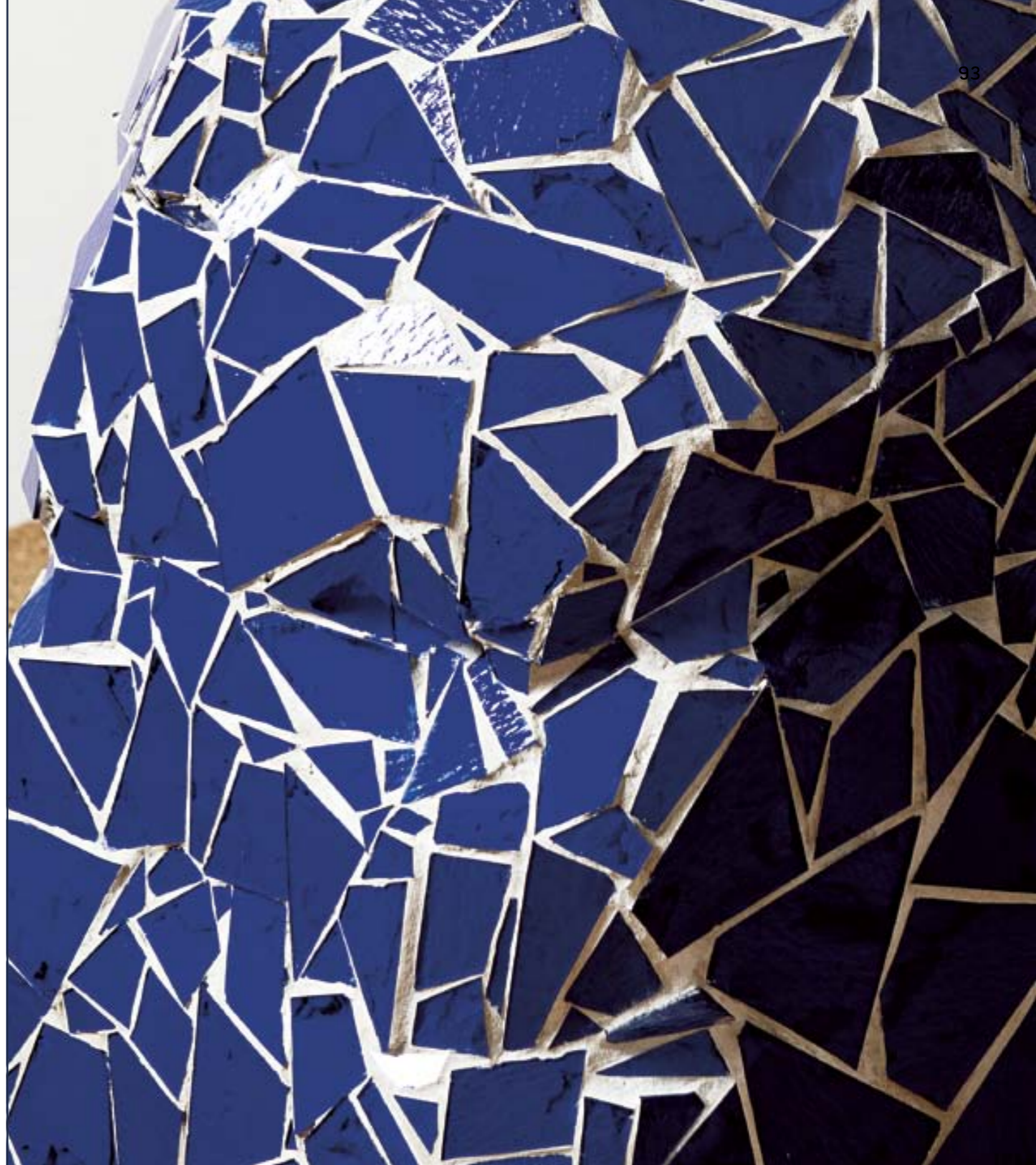
Menhir
Standing Stone

polystyren, sklo, 52 x 51 x 68 cm
polystyrene, glass

92

93

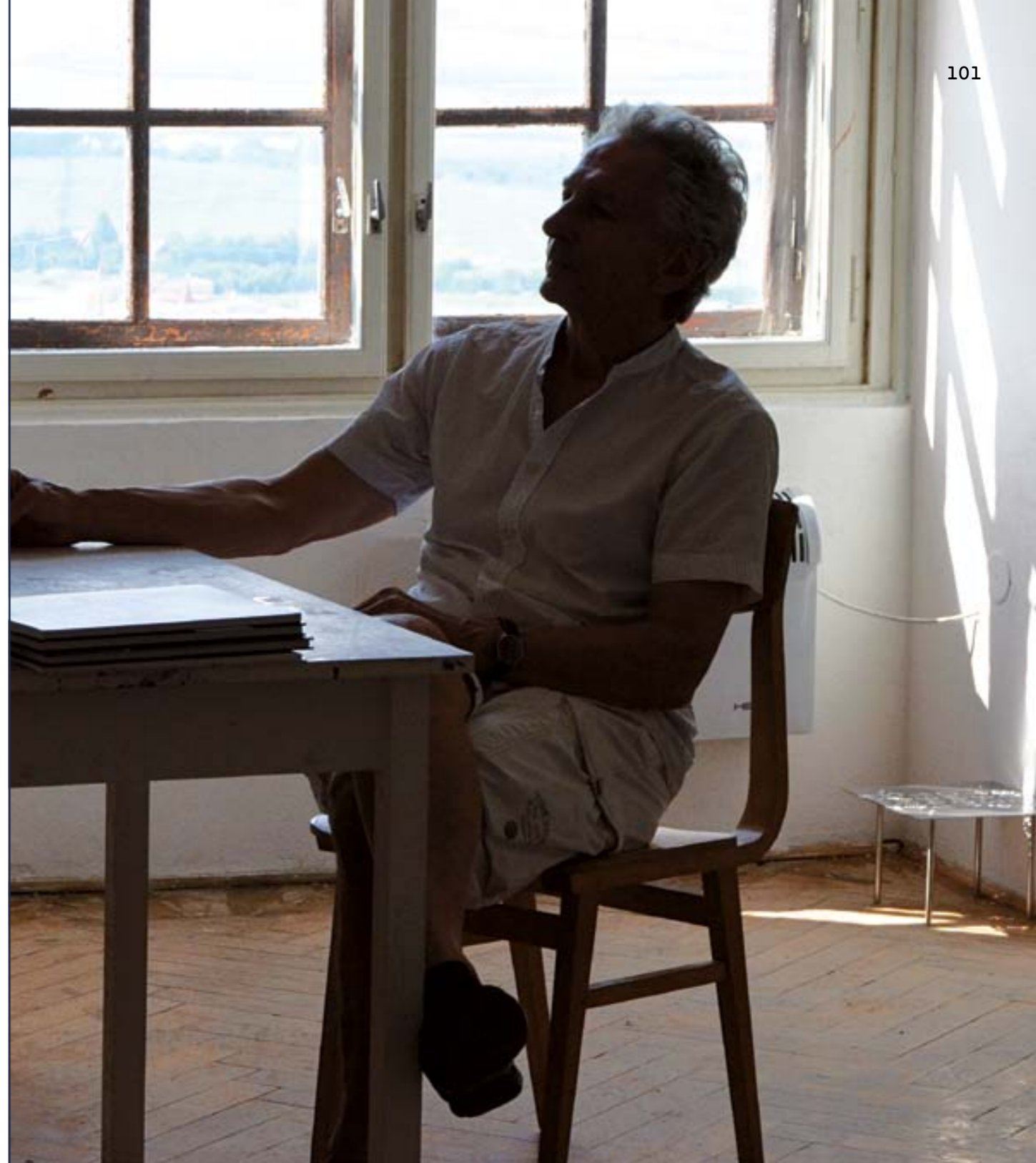

14. 7. Slavnostní zahájení "dílny", zámek
July 14 Official Opening of the "dílna", chateau courtyard

110

28. 7. Odpolední malování s dětmi, ateliéry na zámku
July 28 Afternoon Painting with Children, chateau studios

111

4. 8. Divadelní představení ANTIWORDS, Národní dům, náměstí
August 8 Theatre Performance ANTIWORDS, town square

8. 8. Jost Henrich Hecker, violoncello, Restlicht, zámecká zahrada
August 8 Jost Henrich Hecker, cello, Restlicht, chateau garden

116

117

TEA DOHNALOVÁ (1993)

Je studentkou druhého ročníku magisterského stupně v ateliéru sochařství u prof. Michala Gabriela (FaVU). Věnuje se výhradně sochařské a objektové tvorbě. Velmi ji fascinují všechny sochařské technologie, jak ty nejstarší, tak i ty nejnovější. Ráda experimentuje s materiály a jejich možnostmi kombinací. Inspiraci hledá všude kolem sebe. Je to člověk, příroda, mytologie... Během studia se dostala na dva studijní pobyty, které jí velmi pomohly v hledání jejího směru. První byl v kouzelné Bretani (Rennes), kde poprvé začala pracovat se sklem, a druhý byl v Záhřebu, kde objevila velké množství dalších sochařských materiálů. Vystavovat začala na konci bakalářského studia. Má za sebou tři samostatné výstavy (Třebíč, Brno, Mikulov) a kolem desítky výstav společných. V současné chvíli pracuje na dokončení magisterského stupně a připravuje další výstavy.

MARTIN GERBOC (1971)

Je absolventem Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě, studoval na S. R. University of Pennsylvania v USA a College of Design, Kolding v Dánsku. Doktorát získal na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Absolvoval rezidenční pobyty v Cité Internationale des Arts, Paříž, Francie. Po téměř patnácti letech ve svobodném povolání začal v roce 2018 pedagogicky působit na Akademii výtvarných umění v Praze. Zúčastnil se mnoha samostatných a skupinových výstav doma i v zahraničí. Je autorem šesti publikovaných knih filozofických esejí a esejí o malbě, které vyšly v Čechách a na Slovensku. Natočil několik hudebních videoklipů pro gotické a punkové skupiny, vytvořil několik samostatných krátkometrážních filmových projektů a jako asistent režie spolupracoval na několika dalších filmových projektech ve Francii a v Čechách. Jako kurátor zorganizoval několik výstav slovenského a českého současného umění, jako spolukurátor se podílel na výstavě mezinárodního umění v Paříži. Z početné bibliografie vzpomeňme jen rozsáhlou monografii Otto M. Urban, Miroslav Marcelli, Petr Vaňous:

TEA DOHNALOVÁ (1993)

Is a student in year two of her master's studies at the sculpture studio under Professor Michal Gabriel at the Faculty of Fine Arts in Brno. Her work is devoted exclusively to sculpture and object creation. She is extremely fascinated by all sculpting technologies, taking in the very oldest and the very newest. She likes experimenting with materials and their possible combinations. She seeks inspiration everywhere around her – in man, nature and mythology... During her studies, she has been on two study residencies which greatly helped her in the search for her own direction. The first was in magical Brittany (Rennes), where she first began working with glass, the second in Zagreb, where she discovered a large number of other sculpting materials. She began exhibiting at the end of her bachelor studies. She has already had three independent exhibitions (Třebíč, Brno and Mikulov) and around a dozen collective exhibitions. She is currently working on finishing her master's studies and preparing further exhibitions.

MARTIN GERBOC (1971)

Is a graduate of the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava. He also studied at S. R. University of Pennsylvania in the USA and Design School Kolding in Denmark. He obtained his doctorate at the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava. He went on residencies to the Cité Internationale des Arts in Paris, France. After almost fifteen years of working freelance, he began teaching at the Academy of Fine Arts in Prague in 2018. He has taken part in many independent and group exhibitions at home and abroad. He is the author of six published books of philosophical essays and essays about painting published in the Czech Lands and Slovakia. He has shot a number of music videos for Gothic and punk groups, created a number of short independent film projects and worked as assistant director on a number of other film projects in France and the Czech Lands. As curator, he has organised a number of exhibitions of contemporary Slovak and Czech art, and contributed to an exhibition of international art in Paris as co-curator. Of his large bibliography, we might mention the extensive monograph Otto M. Urban, Miroslav Marcelli,

Martin Gerboc. *Une Saison en Enfer*, která vyšla roku 2013 ve vydavatelství Arbor vitae, Praha, a z posledních monografickou knihu Petr Vaňous: *Inverzní romantika*, vyd. Rudolfinum, Praha a Visions Books, Trnava, z roku 2018.

DUNCAN HIGGINS (1963)

Duncan Higgins je výtvarný umělec žijící v Sheffieldu (Velká Británie). Je profesorem na Akademii výtvarných umění a designu v Bergenu (Norsko) a profesorem vizuálního umění na Trentské univerzitě v Nottinghamu (Velká Británie). Od roku 2004 Higgins rozvíjí kontinuální projekt, který využívá malby ke zkoumání otázek kolem produkce obrazu, soustředí se na akt tvorby obrazu a na to, jak se dají vyvolat momenty smazání nebo zapamatování si „našeho původního obrazu“. Tento proces zkoumá pomocí maleb, fotografií, videí, textů, kritických reflexí a práce v terénu. Higgins popisuje severní Rusko jako zemi zahalenou do tichého závoje klidu a krásy, ale zároveň jako území poznamenané rozkladnou přítomností zla. Říká: „Když jsem v roce 2004 vystoupil z letadla na Soloveckých ostrovech, najednou mne ovládl silný pocit porozumění. Solovky jsou pro mě místem, kde se extrémní situace snoubí s extrémními klimatickými podmínkami, územím, přírodou, vírou, bolestí, násilím, krásou a fantazií. Tahle zkušenost mě vedla k definování mnou vnímaných souvislostí a postojů a pomohla mi vytvořit dílo, které jsem pojmenoval *Nehlučně – Dole na farmě*. Tento projekt stále pokračuje a dotýká se širších historických souvislostí. Hledání prostředků k vizualizaci toho, kde se střetává osobní s historickým hlediskem.“ Duncan Higgins pravidelně vystavuje v rámci samostatných i kolektivních výstav na celém světě.

LIBOR LÍPA (1963)

Vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Brně (J. Coufal, M. Filipovová, D. Chatrný). Po ukončení studií tvořil v Mikulově, od roku 2004 doposud žije a tvoří v Praze. Věnuje se malbě velkých formátů a kresbě, počítačové grafice,

Petr Vaňous: *Martin Gerboc. Une Saison en Enfer* published in 2013 by the publishing house Arbor vitae, Prague, and the monograph book Petr Vaňous: *Inverzní Romantika*, published by Rudolfinum, Prague and Visions Books, Trnava in 2018.

DUNCAN HIGGINS (1963)

Duncan Higgins is an artist living in Sheffield (Great Britain). He is a professor at Bergen Academy of Art and Design (Norway) and Professor of Visual Art at Nottingham Trent University (Great Britain). Since 2004, Higgins has been developing a continual project that uses painting to examine questions around the production of a picture and focuses on the act of creating a painting and on how moments of erasing or remembering “our original picture” can be evoked. He examines this process with the help of paintings, photographs, videos, texts, critical reflections and work in the field. Higgins describes northern Russia as a land shrouded in a quiet veil of stillness and beauty, though at the same time as a region marked by the decaying presence of evil. He says, “As I stepped off the plane on the Solovetsky Islands in 2004, I suddenly experienced a strong feeling of understanding. Solovki is, for me, a place where extreme situations are wedded with extreme climatic conditions, territory, nature, faith, pain, violence, beauty and fantasy. This experience led me to define the contexts and attitudes I perceived and helped me create a work that I called *Noiselessly – Down on the Farm*. This project is continuing, and relates to broader historical contexts. The search for means to visualise what happens when the personal intersects with the historical.” Duncan Higgins exhibits on a regular basis at independent and collective exhibitions all over the world.

LIBOR LÍPA (1963)

Studied at the Secondary College of Applied Arts in Brno (J. Coufal, M. Filipovová, D. Chatrný). Worked in Mikulov following his studies. Has lived and worked in Prague since 2004. His artistic work is devoted to paintings in large formats, drawing, computer graphics, objects and interior design. He is one of the founder members of the movement Přecitlivělí, the artistic group A6 and the music group U Nás se Svítí. Libor Lípa acted as guarantor of the Mikulov Art

objektům a interiérovému designu. Patří k zakládajícím členům názorového hnutí Přecitlivělí, výtvarné skupiny A6 a hudební skupiny U nás se svítí. Libor Lípa byl 25 let garantem Mikulovského výtvarného sympozia "dílna" a stál u zrodu sbírky současného umění v majetku města. V letech 2000, 2013 a 2018 byl kurátorem mikulovské "dílny", od jejíhož založení uplynulo již dvacet pět let. Kolektivních přehlídek tvorby se umělec účastní od roku 1984, individuálně vystavoval poprvé v roce 1989 a do současné doby realizoval 31 samostatných a 55 společných výstav doma i v zahraničí. Od roku 1994 se pravidelně účastní uměleckých sympózií. Svými díly je Libor Lípa zastoupen ve Sbírce současného umění města Mikulova, v Regionálním muzeu v Mikulově a v celé řadě soukromých sbírek počínaje Českou republikou, Slovenskou republikou, Rakouskem, SRN, Velkou Británií až po USA.

WERNER MALLY (1955)

Werner Mally se narodil v Československu, odkud v roce 1966 emigroval s rodiči do Německa. Žije a tvoří v Mnichově. Studoval na Akademii der Bildenden Künste v Mnichově (profesor sir Eduardo Paolozzi) a na Akademii der Bildenden Künste ve Vídni (profesor Bruno Gironcoli). Za svou tvorbu dostal řadu ocenění nejen v Německu. Od roku 1985 se zúčastnil čtyřiceti kolektivních výstav v různých zemích Evropy.

PAVEL OPOČENSKÝ (1954)

Pavel Opočenský studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole (bižuterie) v Jablonci nad Nisou a na Střední uměleckoprůmyslové škole (zpracování kovů a kamenů) v Turnově. Původně šperkař se po návratu z emigrace věnuje převážně sochařské tvorbě, orientované na práci s kamenem. Při zpracování kamene používá zejména techniku vrtání a řezání diamantovými kotouči. Ve svých dílech se Opočenský soustřeďuje na přirozené kvality materiálu se snahou co nejméně zasahovat do původního kamenného bloku. Vrty a řezy jsou

Symposium "dílna" for 25 years and stood at the birth of the collection of contemporary art owned by the town. In 2000, 2013 and 2018 he was curator of the Mikulov "dílna" which was established twenty-five years ago. The artist has been taking part in collective exhibitions since 1984. He exhibited individually for the first time in 1989, and has now mounted 31 independent exhibitions and 55 joint exhibitions in this country and abroad. He has been taking part in art symposia on a regular basis since 1994. Libor Lípa's works can be found in the Collection of Contemporary Modern Art of the Town of Mikulov, the Regional Museum in Mikulov and a large number of private collections in the Czech Republic, Slovakia, Austria, Germany, Great Britain and the USA.

WERNER MALLY (1955)

Werner Mally was born in Czechoslovakia, from where he emigrated to Germany with his parents in 1966. He lives and works in Munich. He studied at Akademie der Bildenden Künste in Munich (Professor Sir Eduardo Paolozzi) and Akademie der Bildenden Künste in Vienna (Professor Bruno Gironcoli). He has received a number of awards for his work in Germany and beyond. He has taken part in forty collective exhibitions in various European countries since 1985.

PAVEL OPOČENSKÝ (1954)

Pavel Opočenský studied at the Secondary College of Applied Arts (jewellery) in Jablonec nad Nisou and the Secondary College of Applied Arts (working metals and stones) in Turnov. Originally a jeweller, he has devoted himself primarily to sculpture, focusing on work with stone, since his return from emigration. When working stone, he primarily uses the technique of drilling and cutting with diamond discs. In his works, Opočenský concentrates on the natural qualities of the material and endeavours to interfere with the original block of stone as little as possible. His drilling and cutting is almost imperceptible and does not impinge on the matter of the whole. He has won a number of awards for his work at home and around the world. He is represented in the collections of prestigious art institutions and a number of private collections of contemporary art.

stěží postřehnutelné a neruší hmotu celku. Za svou tvorbu získal řadu ocenění doma i ve světě. Je zastoupen ve sbírkách prestižních výtvarných institucí a v řadě soukromých sbírek současného umění.

NOEMI SMOLIK (1952)

se narodila v Pardubicích, vyrůstala v Praze. Po maturitě odešla do západního Německa, kde začala studovat dějiny umění, dějiny a filozofii. Během svého studia byla v roce 1981 na studijním pobytu v New Yorku, kde se seznámila se současným uměním. Po návratu do Německa promovala na Kolínské univerzitě. Téma její doktorské práce byl vznik abstraktního umění v Rusku na začátku 20. století. Ruské avantgardě na začátku 20. století zůstala věrna dodnes. Uveřejnila řadu esejí na toto téma v publikacích vydaných institucemi, jako je například Tate Modern v Londýně, Lenbachhaus v Mnichově nebo Kunstmuseum v Zurichu. V minulém roce uveřejnila zásadní esej v americkém časopise e-flux, kde interpretuje ruský vývoj ne jako pokračování moderny, ale jako vývoj, který v postkoloniálním smyslu naopak vychází z protestu proti hegemonii západní moderny a z návratu k vlastní tradici ikon. Už během studia začala psát pro německý časopis Kunstforum a pro americký časopis Artforum, pro které píše, vedle příspěvků do novin Frankfurter Allgemeine Zeitung a do anglického časopisu Frieze, dodnes. Byla profesorkou dějin a teorie umění na univerzitách v Hamburku a Drážďanech, v současné době učí teorii a kritiku umění na univerzitě v Kolíně nad Rýnem. Je spoluzakladatelkou spolku Hope Recycling Station, který si dal za úkol propojit současné české umění s mezinárodním.

TONO STANO (1960)

Tono Stano vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Bratislavě a Filmovou akademii múzických umění v Praze. Patří do tzv. slovenské nové vlny, která v první polovině 80. let bourala zaběhlá klišé inscenované fotografie. Zabývá se převážně médiem fotografie, ale současně

NOEMI SMOLIK (1952)

Noemi Smolik was born in Pardubice and grew up in Prague. After leaving school, she left for West Germany where she began studying art history, history and philosophy. In 1981, during her studies, she went on a study residency to New York where she became acquainted with contemporary art. After returning to Germany she graduated from the University of Cologne. The subject of her doctorate was the emergence of abstract art in Russia at the beginning of the 20th century. She has remained faithful to the Russian avant-garde of the beginning of the 20th century to this day. She has published a number of essays on this topic in publications issued by institutions such as, for example, the Tate Modern in London, the Lenbachhaus in Munich and the Kunstmuseum in Zurich. Last year she published a fundamental essay in the American journal e-flux in which she interprets Russian development not as a continuation of modernism, but as a development which comes, in contrast, in the post-colonial sense, from protest against the hegemony of Western modernism and a return to its own tradition of icons. During her studies, she had already begun to write for the German magazine Kunstforum and the American magazine Artforum. She continues to write for these publications, in addition to contributing to the newspaper Frankfurter Allgemeine Zeitung and the English magazine Frieze, to this day. She has been Professor for the History and Theory of Art at the Kunsthochschule Hamburg and Dresden, and currently teaches art theory and criticism at Cologne University. She is joint founder of the organisation Hope Recycling Station which aims to connect contemporary Czech art with international art.

TONO STANO (1960)

Tono Stano studied at the Secondary College of Applied Arts in Bratislava and the Film and TV School of the Academy of Performing Arts in Prague. He belongs to the "Slovak New Wave" which tore down the established clichés of staged photography in the first half of the nineteen eighties. He works principally in the medium of photography, though he is also attracted to all forms enabling a creative approach to life. His unparalleled curiosity has led him to

ho přitahují všechny formy umožňující tvůrčí přístup k životu. Nevídaná zvědavost ho přivedla k ohromným věcem a jevům. Bylo mu souzeno mnohého uznání, ale zažil také pocity nepochopení. Nepochopení jeho projevu ho však nevede k negativním závěrům, ale posiluje ho. Neuznává žádné známé hranice a cítí se být občanem univerza. Jeho dílu bylo věnováno několik monografií a je zastoupeno v řadě významných uměleckých sbírek.

JAKUB ŠPAÑHEL (1976)

Vystudoval Uměleckoprůmyslovou školu v Ostravě a Akademii výtvarných umění v Praze (profesoři Jiří David a Milan Knížák). V letech 1995–1998 byl členem skupiny Luxsus, kterou ovlivnil Georg Dokoupil. Obory činnosti jsou malba, kresba, grafika. Žije a tvoří v Praze. Jakub Špaňhel vystavuje od roku 1994, jeho práce byla představena v rámci významných výstavních projektů, například Česká malba generace 90. let (2011), Po sametu (2009), Resetting (2007), Perfect tense (2003), Nejmladší (2002). Patří mezi nejprodávanější současné české malíře. Jeho dílo je zastoupeno v celé řadě sbírek doma i v zahraničí.

EVA TURNOVÁ (1964)

Vystudovala Filozofickou fakultu UK v Praze, obor čeština a angličtina. Přeložila knihu Marka Vonneguta *Expres do ráje*, zfilmovanou verzi *Červeného trpaslíka* a několik filmů a scénářů. Hrála ve filmech Jana Hřebejka, Petra Zelenky a Viktora Tauše; složila hudbu k filmům Igora Chauna a Tobiáše Jirouse. Působila jako baskytaristka v kapelách DG 307, Šílenství Mejly Hlavsy a The Plastic People of the Universe; v současnosti koncertuje s vlastní kapelou Eternity. Přispívá svými fejetony do týdeníků Instinkt, Reflex, Reportér a Respekt. Nahrála audioknihu *Čtení z Turnových hájů* a vydala šest dílů svých sloupků *Turnový háj*, jejichž výběr vyšel v nakladatelství Argo pod názvem BE100F. V roce 2018 se uskutečnila dramaturgie Turnového háje v rámci Divadla Husa na provázku.

great things and great events. He has won much recognition, though he has also experienced feelings of incomprehension. A lack of understanding of his means of expression does not, however, lead him to negative conclusions, but rather strengthens him. He does not recognise any known boundaries and feels himself to be a citizen of the universe. A number of monographs have been devoted to his work, and he is represented in a number of distinguished art collections.

JAKUB ŠPAÑHEL (1976)

Studied at the College of Applied Arts in Ostrava and the Academy of Fine Arts in Prague (professors Jiří David and Milan Knížák). Member of the group Luxsus, which was influenced by Georg Dokoupil, in the years 1995–1998. His work takes in painting, drawing and graphics. He lives and works in Prague. Jakub Špaňhel has been exhibiting since 1994. His work has been presented at distinguished exhibition projects, such as Czech Painting of the 90s Generation (2011), After Velvet (2009), Resetting (2007), Perfect Tense (2003) and Youngest (2002). He is one of the bestselling contemporary Czech painters. His work is represented in a large number of collections at home and abroad.

EVA TURNOVÁ (1964)

Studied at the Faculty of Arts at Charles University in Prague, study field Czech and English. Translated the book *The Eden Express* by Mark Vonnegut, the filmed version of *Red Dwarf* and a number of films and screenplays. Has acted in films by directors Jan Hřebejk, Petr Zelenka and Viktor Tauš; composed music for films by Igor Chaun and Tobiáš Jirous. Played bass guitar in the bands DG 307, Šílenství Mejly Hlavsy and The Plastic People of the Universe; currently gives concerts with her own band Eternity. Writes columns for the weeklies Instinkt, Reflex, Reportér and Respekt. Recorded the audio book *Čtení z Turnových Hájů* and published six volumes of her columns *Turnový Háj*, a selection of which has been published by the publishing house Argo under the title BE100F. A dramatisation of *Turnový Háj* was staged in 2018 at the "Husa na Provázku" theatre.

Dílo je součástí Sbírký současného umění města Mikulova
The work is part of the collection of contemporary art –
Mikulov art symposium "dílna"

Baldachýn jako svatební baldachýn neboli chupa (hebrejsky „střecha nad hlavou“), střecha jako střecha stánku suka, kterou prosvítají třpytivé hvězdy – to jsou posvátné přenosné příbytky, které tento památník připomíná. (...) I u tohoto pavilonu prosvítá ocelovou střechou na čtyřech pilířích třpytivá obloha, avšak místo listí nebo látky baldachýnu proniká záře oblohy malými otvory. Otvory tvoří číslice osudových letopočtů 1938 až 1945, které byly vyseknuty do ocelového plechu. A ne jen tak ledajakým způsobem: imitují totiž tetování. Jednotlivé dírký perforace propouštějí ostré světlo dopadající na návštěvníky zdržující se pod ochranou stínu. Vpichy jehlou jako nositelé světla a tím vzniklé „tetování“ návštěvníka dodávají tomuto místu výjimečnou atmosféru.

A baldachin, like the marriage canopy, the chuppah; a roof like the roof of a sukkah topped with branches and leaves through which the stars can be seen – these are the sacred, portable shelters that this commemorative sculpture suggests. (...) The sky is also visible through this steel roof structure supported by four pillars. In this case not through foliage and not through fabric, but through small drilled holes. Perforated into the steel plate of the roof are the fateful years 1938 to 1945. But not just any old how, they are made to look like tattoos! Light falls through each of these holes onto the visitors standing below in the shade of the canopy. It is the way in which the light falls on the visitors like the prick of a tattoo needle that makes this place so special.

z textu Restlicht (Zbytkové světlo), Joanne Wielandová-Burstonová
from text entitled Restlicht

Dílo bylo autorem zapůjčeno pro účely výstavy v rámci akce
Mikulovské výtvarné sympozium "dílna" 2018
The work is on loan from the artist for the corresponding exhibition
of the Mikulov art symposium "dílna" 2018 event

Menhiry, polystyren, sklo
Standing stones, polystyrene, glass

Stojí
tiše
sám

tajuplný starý pán

těžký
křehký
fám

ten menhir, kamenný ráj

Vtip, akryl, airbrush, pastel, olej, papír na plátně, 70 x 100 cm
Joke, acrylic, airbrush, pastel, oil, paper on canvas

Něha, akryl, airbrush, pastel,
olej, papír na plátně, 80 x 60 cm
Tenderness, acrylic, airbrush,
pastel, oil, paper on canvas

Poslední dny Sylvie Plathové,
akryl, airbrush, 80 x 70 cm
The last days of Sylvia Plath,
acrylic, airbrush

Stalkeři, akryl, airbrush, pastel, olej,
papír na plátně, 80 x 70 cm
Stalkers, acrylic, airbrush, pastel, oil,
paper on canvas

Z cyklu Obraz 060 (skica), akryl na plátně, 60 x 100 cm
From the cycle Painting 060 (sketch), acrylic on canvas

Nežidle 2018, 3107 A. Jacobsen, Blue, 81 x 70 x 102 cm
No-chair 2018

Pneuma 2018, ruční papír, 103 x 41 x 49 cm
Breath of life 2018, handmade paper

Matrix 2018, ruční papír, 19 x 28 x 3 cm
Matrix 2018, handmade paper

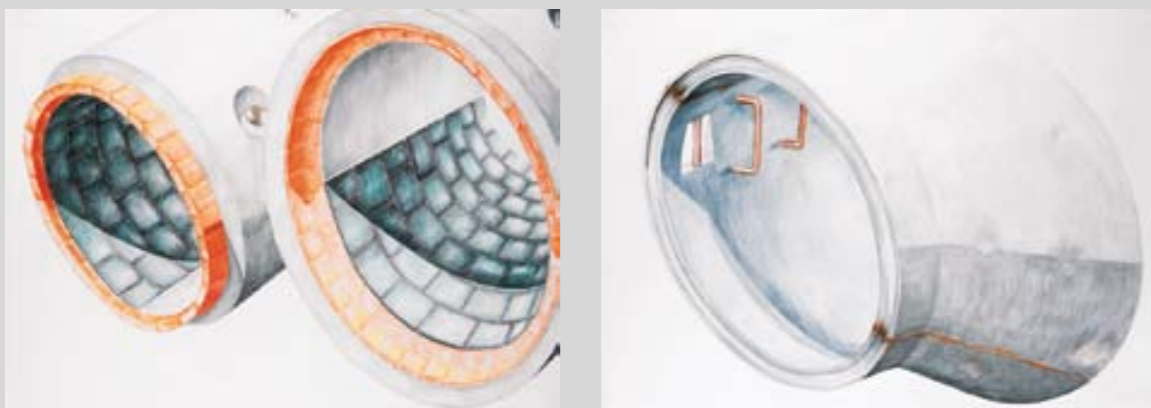

Útěky 2018, dřevo, 19 x 33 x 55 cm
Escapes 2018, wood

Nežidle 2018, 3107 A. Jacobsen, Yellow, 81 x 70 x 102 cm
No-chair 2018

Rorýsi 2018, ruční papír, 200 x 520 cm
Common swifts 2018, handmade paper

Roury, pastelky na papíře, 86 x 60 cm
Pipes, pastel on paper

Interiér kostela sv. Jana Křtitele, akryl na plátně, 110 x 150 cm
Interior of the Church of St. John the Baptist, acrylic on canvas

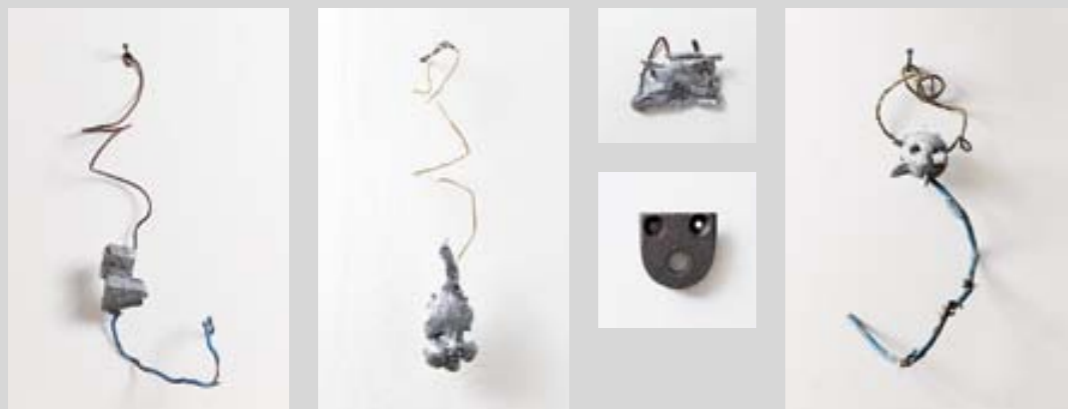
Interiér kostela sv. Václava, akryl
na plátně, 100 x 80 cm
Interior of the Church of St. Wenceslas,
acrylic on canvas

V kostele, akryl na
plátně, 70 x 50 cm
In church, acrylic on
canvas

V kostele, akryl na
plátně, 70 x 50 cm
In church, acrylic on
canvas

Mikulov Underground, instalace, kombinace kovů
installation, combination of metals

Mikulov Underground, instalace, kombinace kovů
installation, combination of metals

Knoflíky, 21 knoflíků z Mikulovska, fotografie, instalace
Buttons, 21 buttons from Mikulov region, photography, installation

Tea Dohnalová

Martin Gerboc

Duncan Higgins

Libor Lípa

Werner Mally

Pavel Opočenský

Noemi Smolik

Tono Stano

Jakub Špaňhel

Eva Turnová

I toto léto přivítal Mikulov české i zahraniční umělce – účastníky Mikulovského výtvarného symposia "dílna". Již 25. ročník se uskutečnil od 14. července do 11. srpna a pořadatelé byli i tento rok město Mikulov a Regionální muzeum v Mikulově. Kurátorem letošního jubilejního ročníku byl Libor Lípa, který do svého týmu pozval malíře Martina Gerboce, Duncana Higginse, sochaře Wenera Mallyho a Pavla Opočenského, fotografa Tona Stana a malíře Jakuba Špaňhela. Teoretičkou ročníku byla Noemi Smolik a technickým asistentem studentka Tea Dohnalová. Jako hosté se 25. ročníku Mikulovského výtvarného symposia "dílna" zúčastnily hudebnice a spisovatelka Eva Turnová a malířka Tereza Brichtová.

Zahájení "dílny" proběhlo 14. července na zámeckém nádvoří, kde umělci prezentovali svou tvorbu a poté se s nimi hosté mohli seznámit u produkce hudebníka Iva Pospíšila.

Již tradičně v rámci symposia proběhla řada doprovodných akcí. V den otevřených ateliérů, který se stal již tradicí, se mohli návštěvníci zámku a Mikulovští seznámit s pracovními postupy jednotlivých umělců, zhlédnout díla už vytvořená i díla, na kterých umělci právě pracovali, a protože byl tentokrát spojen s akcí Odpolední malování s dětmi, mohli si malí návštěvníci vyzkoušet míchání barev a malování na velký formát. S malováním jim pomáhali ti nejpopulárnější – výtvarníci.

Novinkou tohoto ročníku byly minivýstavy, které mohli návštěvníci města vidět nejen na zámku, ale i volně ve městě. V zámecké zahradě byl umístěn objekt Wenera Mallyho nazvaný Restlicht, na mikulovském náměstí pak „visel“ Viselec Davida Černého a v interiéru zámku byl umístěn Opilý Anděl Stefana Milkova, který tento objekt věnoval do Sbírkou současného umění města Mikulova.

Každoroční nedílnou součástí symposia je hudba a ani tento rok tomu nebylo jinak. Pod

This summer, Mikulov again welcomed Czech and foreign artists participating in the Mikulov Art Symposium "dílna". The 25th edition of the event took place between July 14 and August 11, organized by the Town of Mikulov and the Regional Museum in Mikulov. The curator of the anniversary symposium was Libor Lípa who invited the painters Martin Gerboc and Duncan Higgins, sculptors Werner Mally and Pavel Opočenský, photographer Tono Stano and painter Jakub Špaňhel. Noemi Smolik served as the symposium's theoretician and student Tea Dohnalová worked as a technical assistant. As guests, the musician and writer Eva Turnová and painter Tereza Brichtová also participated.

The opening of the "dílna" took place on July 14 in the chateau's courtyard where the participating artists presented their work and where the guests could later meet team while listening to a concert by Ivo Pospíšil.

The symposium was as usual accompanied by a number of events. On the day of open studios, which has become a tradition, visitors to the chateau as well as the inhabitants of the town could see the artists' working methods, their finished works as well as artifacts that were being worked on. This year, this was linked to the event "Afternoon Painting with Children" so that the youngest visitors could try out mixing paints and painting on large formats, assisted by the most qualified staff – the artists themselves.

A new feature introduced this year consisted in mini-exhibitions which could be seen not only at the chateau but also freely in the town. The chateau park hosted an object by Werner Mally entitled Restlicht while the Mikulov town square featured "The Hanged Man" by David Černý and inside the chateau, people could see "The Drunk Angel" by Stefan Milkov who donated his object to the Contemporary Art Collection of the Town of Mikulov.

Music has always been part of the symposium, and this year was no exception. The renowned German

baldachýnem v zámecké zahradě – Restlichtu Wenera Mallyho – vystoupil světově uznávaný německý violoncellista Jost Henrich Hecker, který byl v letech 1983–2014 členem skupiny Modern String Quartett. Pro návštěvníky zahrál J. S. Bacha a improvizace. Další akcí pak bylo tradiční Hudební symposium Petra Krkavce, kde si na pódiu mohl zahrát i zazpívat každý, kdo si na vystoupení před lidmi troufl.

Díla vytvořená na sympoziu byla široké veřejnosti představena na vernisáži 11. srpna. Slavnostní ukončení 25. ročníku návštěvníkům zpestřilo vystoupení mladé mikulovské skupiny Mech a stálíce české rockové scény kapely Laura a její tygři. Výstava děl 25. ročníku "dílny" byla na mikulovském zámku pro veřejnost otevřena do 31. října.

26. ročník Mikulovského výtvarného symposia "dílna" se bude konat od 13. července do 10. srpna 2019.

violinist Jost Heinrich Hecker, a member of the Modern String Quartett – performed under the Baldachin – Restlicht by Werner Mally. He played pieces by J. S. Bach and improvisations. Another accompanying event consisted in the traditional Petr Krkavec's Music Symposium which allowed whoever who had to courage to sing and play in front of an audience to come on the stage.

The artifacts created during the symposium were presented to the public at the closing ceremony on August 11 which was accompanied by concerts by the young local band Mech and the Czech rock legends Laura a její tygři. An exhibition of the 25th edition of the "dílna" at the Mikulov chateau was open for public until October 31.

The 26th edition of the Mikulov Art Symposium "dílna" will be held between July 13 and August 10, 2019.

Město Mikulov, Regionální muzeum v Mikulově a poradní sbor MVS "dílna" tímto zdvořile děkují všem lidem, firmám a institucím, jež se svou pomocí zasloužili o zdárný průběh letošního ročníku symposia; jsou to: Marie Dohnalová, Marek a Monika Lípovi, Jan Grbavčic, Luboš Janáček, Daniel Kamenár, Petr Krkavec, Milena Dopitová, Hana a Petr Marcínčákoví, Oto Palán, Zdeněk Peštál st., Zdeněk Peštál, Petr Šesták, Zuzana Tichá, Miroslav Polívka, Jan Richter, František Šíla, Klára Šílová, Marcela Šimánková, Adam Vrbka, Vítězslav Vrbka, Vinařské centrum Mikulov, Rodinné vinařství Mikulov, Víno Marcínčák, Víno Lípa Mikulov, Autocentrum HM, Vinařství Balážovi Dolní Dunajovice, Vinařství Taubenschuss, Vinařství Turol, Vinný sklep Pod Kozím hrádkem, Travel Free, občanské sdružení Společnost pro rozvoj Mikulovského výtvarného symposia "dílna" a pravděpodobně mnozí další, na které jsme nechtěně zapomněli.

Uskutečnění letošního ročníku "dílny" bylo finančně podpořeno Ministerstvem kultury České republiky, Jihomoravským krajem a Česko-německým fondem budoucnosti.

The Town of Mikulov, the Regional Museum in Mikulov and MAS "dílna" Advisory Board would hereby like to express their gratitude to all persons, companies and institutions whose assistance contributed to the successful development of this year's symposium, namely to: Marie Dohnalová, Monika and Marek Lípa, Petr Šesták, Jan Grbavčic, Luboš Janáček, Daniel Kamenár, Petr Krkavec, Milena Dopitová, Hana and Petr Marcínčák, Oto Palán, Zdeněk Peštál sr., Zdeněk Peštál, Zuzana Tichá, Miroslav Polívka, Jan Richter, František Šíla, Klára Šílová, Marcela Šimánková, Adam Vrbka, Vítězslav Vrbka, Wine Center Mikulov, Family Winery Mikulov, Víno Marcínčák, Víno Lípa Mikulov, Autocentrum HM, Balážovi Dolní Dunajovice Winery, Taubenschuss Winery, Turol Winery, Pod Kozím hrádkem Wine Cellar, Travel Free, Association for the Development of the Mikulov Art Symposium "dílna" and many others whom we inadvertently omitted.

This year's "dílna" received financial support from the Ministry of Culture of the Czech Republic, the South Moravian Region and the Czech-German Future Fund.

Pořadatelé
Město Mikulov
Regionální muzeum v Mikulově

Kurátor
Libor Lípa

Teoretik
Noemi Smolík

Garant
Libor Lípa

Produkce
Kateřina Šílová, Marcela Šimánková,
Mikulovská rozvojová, s. r. o.

Realizační tým
Kateřina Šílová, Marcela Šimánková,
Petr Šesták

Texty
Eva Turnová, Noemi Smolík

Příklad
Jan Richter, TA-Service s.r.o., Eva Turnová

Fotografie
Tea Dohnalová, Daniel Kamenár,
Petr Šesták (reportážní fotografie);
Oto Palán (reprodukce děl)

Grafická úprava
Jakub Kovařík

Litografie a pre-press
Blanka Brixová

Tisk
Tiskárna Protisk, České Budějovice

Katalog vydalo město Mikulov
v nákladu 1000 výtisků.

Generální partneři / General partners

Spoluřinancováno Jihomoravským krajem a Ministerstvem kultury České republiky. Projekt byl realizován s finanční podporou Česko-německého fondu budoucnosti.

Organizers
Town of Mikulov
Regional Museum in Mikulov

Curator
Libor Lípa

Teoretician
Noemi Smolík

Professional guarantor
Libor Lípa

Production
Kateřina Šílová, Marcela Šimánková,
Mikulovská rozvojová, s. r. o.

Production team
Kateřina Šílová, Marcela Šimánková,
Petr Šesták

Texts
Eva Turnová, Noemi Smolík

Translation
Jan Richter, TA-Service s.r.o., Eva Turnová

Photographs
Tea Dohnalová, Daniel Kamenár,
Petr Šesták (documentary photos);
Oto Palán (art work reproductions)

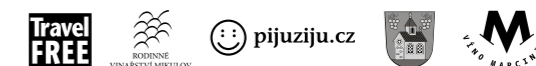
Graphic design
Jakub Kovařík

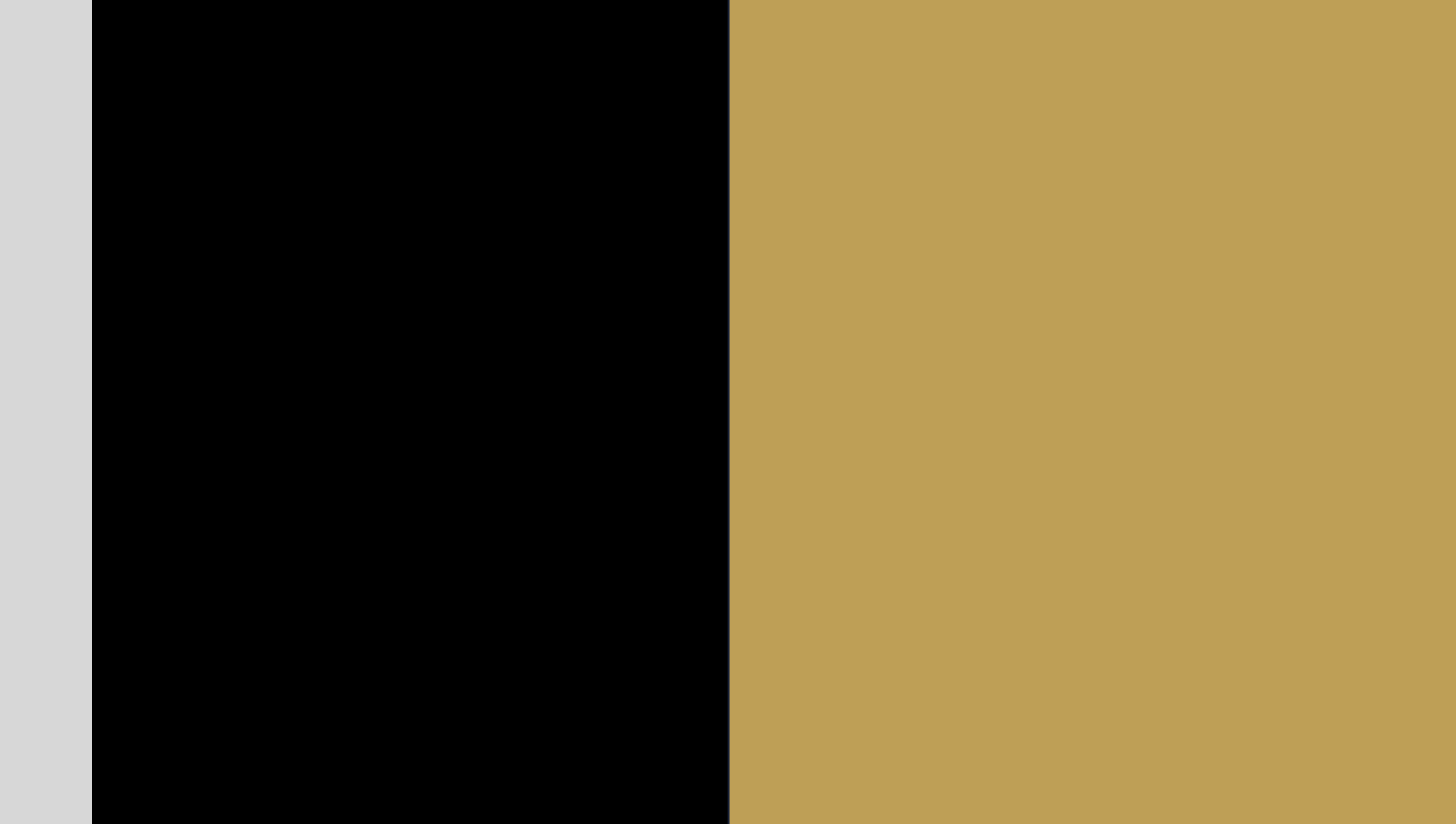
Set-up and pre-press
Blanka Brixová

Press
Tiskárna Protisk, České Budějovice

Catalogue published by Town of Mikulov
in 1000 copies.

Mediální partner / Media partner

Čtvrtstoletí
Quarter of a Century

17	46	Eva Turnová
20	48	Duncan Higgins
23	63	Pavel Opočenský
25	70	Libor Lípa
28	73	Werner Mally
30	78	Jakub Špaňhel
	80	Tereza Brichtová
33	86	Martin Gerboc
36	88	Tono Stano
38	92	Tea Dohnalová

Noemi Smolik, Eva Turnová,
texty / texts

ISBN 978-80-7437-268-1
www.artmikulov.cz www.kant-books.cz